Projekt z dnia 13 kwietnia 2017 r.

U S T A W A

z dnia …….. 2017 r.

o Narodowym Instytucie Technologicznym[1)]

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Tworzy się Narodowy Instytut Technologiczny, zwany dalej „NIT”.

2. NIT jest państwową osobą prawną.

3. Siedzibą NIT jest miasto stołeczne Warszawa.

4. NIT ma prawo używania okrągłej pieczęci z wizerunkiem orła ustalonym dla godła Rzeczypospolitej Polskiej i nazwą NIT w otoku.

Art. 2. 1. Celem działalności NIT jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych szczególnie ważnych dla realizacji polityki gospodarczej, naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, określonej w strategiach rozwoju i Krajowym Programie Badań, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2016 r. poz. 2045, 1933 i 2260).

2. Do zadań NIT należy:

1) realizacja projektów badawczych obejmujących badania stosowane, badania przemysłowe i prace rozwojowe, a w uzasadnionych przypadkach także badania podstawowe;
2) komercjalizacja wyników badań naukowych i prac rozwojowych;
3) współpraca z przedsiębiorcami, w szczególności:
   a) przez realizację na ich zlecenie projektów badawczych,

[1)] Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, ustawę z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, ustawę z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, ustawę z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym, ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawę z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o kompatybilności elektromagnetycznej, ustawę z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk oraz ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki.

b) w formie konsorcjów naukowych, o których mowa w art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki;

4) produkcja unikalnej aparatury badawczej na potrzeby przemysłu i krajowych lub zagranicznych dużych infrastruktur badawczych;

5) prowadzenie działalności normalizacyjnej i certyfikacyjnej;

6) opracowywanie prototypów nowych rozwiązań technologicznych na podstawie projektów badawczych realizowanych w uczelniach i w jednostkach naukowych Polskiej Akademii Nauk;

7) dokonywanie oceny przyszłych trendów zmian i możliwości techniczno-technologicznych, wynikających z najnowszych odkryć naukowych, które mogą mieć silny wpływ na społeczeństwo i jego przyszły rozwój;

8) współpraca międzynarodowa w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz komercjalizacji ich wyników.

Art. 3. 1. NIT może prowadzić działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług na rzecz podmiotów spoza sektora finansów publicznych.

2. Działalność gospodarcza, o której mowa w ust. 1:

1) jest wyodrębniona pod względem finansowym i rachunkowym z działalności, o której mowa w art. 2;

2) nie może być finansowana ze środków pochodzących z budżetu państwa.

3. Dochód z działalności gospodarczej, o której mowa w ust. 1, służy wyłącznie realizacji zadań NIT określonych w art. 2 ust. 2 pkt 1, 2 i 6–8.

Art. 4. NIT może realizować zadania zlecone przez ministrów kierujących działami administracji rządowej, po zapewnieniu przez nich finansowania tych zadań.

Art. 5. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 2, NIT może tworzyć spółki prawa handlowego, a także obejmować lub nabywać akcje lub udziały w takich spółkach.

Art. 6. NIT działa zgodnie z rocznymi planami działalności.

Art. 7. 1. NIT może zawrzeć z uczelnią umowę o współpracy w zakresie prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych oraz komercjalizacji ich wyników, a także zatrudniania i kształcenia kadr, w szczególności:

1) podejmowania przez pracowników NIT dodatkowego zatrudnienia w uczelni w ramach stosunku pracy;

2) wszczynania i prowadzenia przez pracowników NIT przewodów doktorskich w podstawowych jednostkach organizacyjnych uczelni albo w uczelni, w której zgodnie z jej statutem nie wyodrębniono takich jednostek, zwanej dalej „uczelnią bezwydziałową”;
3) odbywania przez pracowników NIT studiów doktoranckich w podstawowych jednostkach organizacyjnych uczelni albo w uczelni bezwydziałowej.

2. W ramach umowy, o której mowa w ust. 1, podstawowa jednostka organizacyjna uczelni albo uczelnia bezwydziałowa może:

1) wykorzystywać w procesie dydaktycznym,
2) zaliczyć do osiągnięć naukowych jednostki branych pod uwagę przy przyznawaniu kategorii naukowej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki

– wyniki badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych przez pracowników NIT, w przypadkach, o których mowa w ust. 1, w ramach ich stosunku pracy w NIT, oraz publikacje naukowe prezentujące te wyniki.

3. Umowa, o której mowa w ust. 1, może określać w szczególności:

1) warunki korzystania z infrastruktury badawczej należącej do:
   a) NIT przez uczelnię,
   b) uczelni przez NIT

   – do prowadzenia wspólnie badań naukowych i prac rozwojowych;
2) ogólne warunki podejmowania przez pracowników NIT dodatkowego zatrudnienia w uczelni, w tym prawa do wyników badań naukowych i prac rozwojowych powstałych w ramach tego zatrudnienia oraz do *know-how* związanego z tymi wynikami, a także sposób i tryb komercjalizacji tych wyników, w sposób odmienny od określonego w art. 86d–86g ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, 1933, 2169 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60 i 777);
3) warunki przyjmowania pracowników NIT na studia doktoranckie oraz wszczynania i prowadzenia przez nich przewodów doktorskich w podstawowych jednostkach organizacyjnych uczelni albo w uczelni bezwydziałowej;
4) możliwość wykorzystania przez podstawową jednostkę organizacyjną uczelni albo uczelnię bezwydziałową wyników badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych przez pracowników NIT w ramach ich stosunku pracy w NIT oraz publikacji naukowych prezentujących te wyniki do innych celów niż wymienione w ust. 2.

Rozdział 2

Organy i organizacja NIT

Art. 8. Organami NIT są:

1) Prezes NIT;
2) Rada NIT.

Art. 9. 1. Prezesa NIT powołuje na okres 4 lat i odwołuje minister właściwy do spraw nauki.

2. Wiceprezesów NIT, w liczbie nie większej niż 5, w tym Wiceprezesa NIT do spraw badawczych, powołuje na okres 4 lat i odwołuje, na wniosek Prezesa NIT, minister właściwy do spraw nauki.

3. Powołanie, o którym mowa w ust. 1 i 2, stanowi nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60).

4. Ta sama osoba może pełnić funkcję Prezesa lub Wiceprezesa NIT nie dłużej niż przez 2 następujące po sobie okresy, o których mowa w ust. 1 lub 2.

5. Wynagrodzenie Prezesa i Wiceprezesów NIT ustala minister właściwy do spraw nauki. Do wynagrodzeń Prezesa i Wiceprezesów NIT nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2015 r. poz. 2099 oraz z 2016 r. poz. 1202 i 2260).

Art. 10. 1. Prezesem NIT może być osoba, która:

1) korzysta z pełni praw publicznych;
2) posiada co najmniej stopień naukowy doktora;
3) posiada znajomość języka angielskiego w stopniu umożliwiającym swobodne porozumiewanie się, również w sprawach dotyczących działalności badawczo-rozwojowej;
4) posiada co najmniej 5-letnie doświadczenie w zarządzaniu zespołami pracowniczymi;
5) posiada co najmniej 5-letnie doświadczenie w sektorze badawczo-rozwojowym, gospodarczym lub finansowym;
6) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
7) nie została ukarana zakazem pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r.

o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 168, z późn. zm.[2)]).

2. Wiceprezesem NIT może być osoba, która:

1) spełnia wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3 i 5–7;
2) posiada co najmniej tytuł zawodowy magistra lub równorzędny;
3) posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w kierowaniu zespołami pracowniczymi.

3. Wiceprezesem NIT do spraw badawczych może być osoba, która:

1) spełnia wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, 6 i 7, oraz wymaganie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3;
2) posiada co najmniej 5-letnie doświadczenie w sektorze badawczo-rozwojowym.

Art. 11. 1. Prezes NIT kieruje NIT i reprezentuje go na zewnątrz.

2. Prezes NIT sporządza:

1) projekt rocznego planu działalności NIT w oparciu o kierunki działalności NIT na dany rok określone przez Radę NIT;
2) projekt rocznego planu finansowego NIT;
3) roczne sprawozdanie z działalności NIT;
4) roczne sprawozdanie finansowe NIT.

3. Prezes NIT przedkłada:

1) Radzie NIT do zatwierdzenia:
   a) projekt rocznego planu działalności NIT na rok następny – w terminie do dnia 31 grudnia każdego roku,
   b) roczne sprawozdanie z działalności NIT za rok poprzedni – w terminie do dnia 31 marca każdego roku;
2) ministrowi właściwemu do spraw nauki do zatwierdzenia roczne sprawozdanie finansowe NIT, wraz z:
   a) opinią biegłego rewidenta,
   b) opinią Rady NIT,
   c) rocznym sprawozdaniem z działalności NIT za rok poprzedni zatwierdzonym przez Radę NIT

   – w terminie do dnia 31 maja każdego roku.

[2)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1529 oraz z 2016 r. poz. 1020, 1250, 1920 i 2260.

4. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, niezbędne elementy rocznego sprawozdania z działalności NIT, mając na uwadze zakres i skuteczność sprawowania nadzoru nad realizacją zadań NIT.

Art. 12. 1. Minister właściwy do spraw nauki odwołuje Prezesa NIT w przypadku:

1) zaprzestania spełniania warunków, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, 6 lub 7;
2) złożenia rezygnacji;
3) utraty zdolności do pełnienia obowiązków na skutek długotrwałej choroby trwającej co najmniej 6 miesięcy;
4) działania niezgodnego z prawem, zasadami gospodarności lub celowości;
5) niezatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NIT albo jego nieprzedłożenia do zatwierdzenia w terminie, o którym mowa w art. 11 ust. 3 pkt 2.

2. Minister właściwy do spraw nauki odwołuje Wiceprezesa NIT w przypadku:

1) zaprzestania spełniania warunków, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, 6 lub 7;
2) o którym mowa w ust. 1 pkt 2–4.

3. W przypadku odwołania albo śmierci Prezesa lub Wiceprezesa NIT minister właściwy do spraw nauki wyznacza do pełnienia obowiązków:

1) Prezesa NIT – jednego z Wiceprezesów NIT albo inną osobę spełniającą warunki określone w art. 10 ust. 1,
2) Wiceprezesa NIT – innego Wiceprezesa NIT albo inną osobę spełniającą warunki określone w art. 10 ust. 2 albo 3

– na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

Art. 13. 1. Przy Prezesie NIT działa Kolegium Doradców, które pełni rolę opiniodawczo-doradczą.

2. W skład Kolegium Doradców wchodzi 15 członków, w tym:

1) 10 aktywnych zawodowo przedstawicieli środowiska społeczno-gospodarczego lub finansowego;
2) 5 przedstawicieli środowiska naukowego posiadających co najmniej stopień naukowy doktora, aktywnie prowadzących badania naukowe lub prace rozwojowe.

3. Członków Kolegium Doradców powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw gospodarki, z tym że członków będących przedstawicielami środowiska naukowego, o których mowa w ust. 2 pkt 2, na wniosek ministra właściwego do spraw nauki.

4. Kandydatem na członka Kolegium Doradców może być osoba, która:

1) korzysta z pełni praw publicznych;
2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
3) posiada wiedzę i niezbędne doświadczenie zawodowe w zakresie działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej.

5. Członkowie Kolegium Doradców na pierwszym posiedzeniu Kolegium wybierają ze swojego grona Przewodniczącego Kolegium.

6. Członkom Kolegium Doradców przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Kolegium w wysokości nieprzekraczającej 50% minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego profesora zwyczajnego określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 151 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, a w przypadku członków zamiejscowych – także zwrot kosztów podróży na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77^5 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

7. W przypadku odwołania albo śmierci członka Kolegium Doradców minister właściwy do spraw gospodarki niezwłocznie powołuje na jego miejsce inną osobę z zachowaniem zasad, o których mowa w ust. 2 i 3.

8. Minister właściwy do spraw nauki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, określi, w drodze rozporządzenia:
1) tryb pracy Kolegium Doradców,
2) wysokość wynagrodzenia członków Kolegium Doradców

– mając na uwadze zakres jego zadań i ich znaczenie dla efektywnej realizacji celów NIT.

Art. 14. Do zadań Kolegium Doradców należy:
1) przedstawianie propozycji obszarów priorytetowych działalności NIT na dany rok;
2) wyrażanie, na wniosek Prezesa NIT albo z własnej inicjatywy, opinii:
   a) na temat współpracy NIT z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności z przedsiębiorcami,
   b) na temat współpracy NIT ze środowiskiem naukowym, w szczególności z uczelniami,
   c) w innych sprawach istotnych dla funkcjonowania NIT.

Art. 15. 1. W skład Rady NIT wchodzą:
1) Przewodniczący;

2) 4 członków wskazanych przez ministrów właściwych do spraw:
   a) informatyzacji,
   b) nauki,
   c) rozwoju regionalnego,
   d) szkolnictwa wyższego.

2. Przewodniczącego Rady NIT w randze sekretarza albo podsekretarza stanu powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw gospodarki.

3. Członków Rady NIT w randze sekretarzy albo podsekretarzy stanu powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw gospodarki na wniosek ministrów, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

4. W przypadku odwołania albo śmierci członka Rady NIT minister właściwy do spraw gospodarki niezwłocznie powołuje na jego miejsce inną osobę, na wniosek właściwego ministra, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 16. 1. Do zadań Rady NIT należy:

1) wyznaczanie corocznie kierunków działalności NIT;
2) zatwierdzanie:
   a) rocznych planów działalności NIT,
   b) rocznych sprawozdań z działalności NIT;
3) opiniowanie:
   a) rocznych planów finansowych NIT,
   b) rocznych sprawozdań finansowych NIT;
4) wyrażanie zgody na:
   a) tworzenie przez NIT spółek prawa handlowego, a także obejmowanie lub nabywanie akcji lub udziałów w takich spółkach, z zastrzeżeniem art. 33,
   b) realizację przez NIT zadań zleconych zgodnie z art. 4 przez ministrów kierujących działami administracji rządowej;
5) bieżąca analiza efektywności i skuteczności działań podejmowanych przez NIT i formułowanie wniosków w tym zakresie dla ministra właściwego do spraw nauki.

2. W przypadku niezatwierdzenia dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, Przewodniczący Rady NIT składa do ministra właściwego do spraw nauki wniosek o odwołanie Prezesa NIT.

Art. 17. 1. Podstawową jednostką organizacyjną NIT jest instytut kierowany przez dyrektora.

2. Instytuty działają zgrupowane w centra kompetencji obejmujące obszary działalności określone w statucie NIT. Centrami kompetencji kierują koordynatorzy wyznaczeni przez Prezesa NIT spośród pracowników NIT.

3. Instytut może działać poza centrum kompetencji, jeżeli:

1) jest to uzasadnione ze względu na charakter projektów badawczych realizowanych w instytucie albo
2) obszar działalności instytutu nie jest zgodny z obszarem działalności żadnego z centrów kompetencji.

4. Obsługę administracyjną, organizacyjną i finansową NIT zapewnia Biuro NIT.

5. Minister właściwy do spraw nauki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, nadaje NIT statut, w którym określa:

1) strukturę organizacyjną NIT, w tym:
   a) centra kompetencji wraz ze wskazaniem obszarów ich działalności i wchodzących w ich skład instytutów,
   b) instytuty niewchodzące w skład centrów kompetencji,
   c) strukturę i szczegółowy zakres zadań Biura NIT,
2) tryb pracy organów NIT, w tym udzielanie pełnomocnictw i upoważnień przez Prezesa NIT,
3) system kontroli wewnętrznej w NIT

– mając na uwadze zapewnienie prawidłowej realizacji celu działalności NIT i jego zadań określonych w art. 2.

Art. 18. 1. Podstawowymi zadaniami instytutu są:

1) realizacja projektów badawczych wskazanych w planie działalności NIT na dany rok;
2) komercjalizacja wyników badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie wynikającym z realizowanych projektów badawczych.

2. Instytut może także wykonywać inne zadania, o których mowa w art. 2 ust. 2, w szczególności realizować projekty badawcze:

1) zlecone przez przedsiębiorców lub ministrów kierujących działami administracji rządowej;
2) niewskazane w planie działalności NIT na dany rok, ale zgodne z kierunkami działalności NIT na dany rok wskazanymi przez Radę NIT;

3) we współpracy z partnerami zagranicznymi, w ramach międzynarodowych programów, inicjatyw lub przedsięwzięć badawczych.

Art. 19. 1. Centrum kompetencji koordynuje realizację projektów badawczych przez instytuty wchodzące w jego skład.

2. W celu, o którym mowa w ust. 1, koordynator centrum kompetencji:

1) wyznacza do realizacji poszczególnych projektów badawczych wskazanych w rocznym planie działalności NIT instytuty wchodzące w skład centrum;
2) zarządza infrastrukturą badawczą instytutów wchodzących w skład centrum;
3) udziela zgody na realizację przez instytuty wchodzące w skład centrum projektów badawczych, o których mowa w art. 18 ust. 2.

Art. 20. W celu realizacji interdyscyplinarnych projektów badawczych Prezes NIT może powoływać zespoły badawcze złożone z pracowników NIT prowadzących badania naukowe i prace rozwojowe w ramach różnych instytutów lub centrów kompetencji.

Art. 21. Prezes NIT, Wiceprezesi NIT, główny księgowy NIT, dyrektorzy instytutów, koordynatorzy centów kompetencji i dyrektor Biura NIT nie mogą:

1) obejmować ani nabywać akcji lub udziałów spółek, w których NIT ma akcje lub udziały;
2) pozostawać ze spółkami, o których mowa w pkt 1, w stosunku pracy oraz świadczyć na innej podstawie usług lub pracy na rzecz tych spółek, z wyłączeniem zasiadania w ich radach nadzorczych lub komisjach rewizyjnych.

Rozdział 3

Pracownicy NIT

Art. 22. 1. Nabór kandydatów na wolne stanowiska pracy w NIT, zwany dalej „naborem”, jest otwarty i konkurencyjny.

2. Ogłoszenie o naborze udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej, zwanym dalej „BIP”, na stronie podmiotowej NIT, a w przypadku naboru na stanowiska pracy związane z prowadzeniem badań naukowych i prac rozwojowych – także w BIP na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw nauki oraz na stronie internetowej Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy dla naukowców.

3. Termin składania dokumentów określony w ogłoszeniu o naborze nie może być krótszy niż 14 dni od dnia udostępnienia tego ogłoszenia.

4. Listę kandydatów, którzy spełniają wymagania formalne określone w ogłoszeniu o naborze, zawierającą ich imiona i nazwiska oraz miejsce zamieszkania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459), udostępnia się w BIP na stronie podmiotowej NIT niezwłocznie po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3.

5. Informacje o kandydatach, o których mowa w ust. 4, stanowią informację publiczną w zakresie objętym wymaganiami określonymi w ogłoszeniu o naborze.

Art. 23. 1. Z przeprowadzonego naboru sporządza się protokół.

2. Protokół zawiera:

1) określenie stanowiska pracy, na które nabór był prowadzony;
2) liczbę kandydatów;
3) imiona, nazwiska i adresy zamieszkania nie więcej niż 5 najlepszych kandydatów uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;
4) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;
5) uzasadnienie dokonanego wyboru kandydatów.

Art. 24. 1. Informację o wyniku naboru udostępnia się w BIP na stronie podmiotowej NIT w terminie 14 dni od dnia zatrudnienia wybranego kandydata albo zakończenia naboru, w przypadku gdy w jego wyniku nie doszło do zatrudnienia żadnego kandydata.

2. Informacja o wyniku naboru zawiera:

1) określenie stanowiska pracy, na które nabór był prowadzony;
2) imię albo imiona i nazwisko wybranego kandydata oraz jego miejsce zamieszkania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny;
3) uzasadnienie dokonanego wyboru kandydata albo informację o niezatrudnieniu żadnego kandydata.

Art. 25. Jeżeli stosunek pracy osoby wybranej w drodze naboru ustał w terminie 3 miesięcy od dnia nawiązania stosunku pracy, można zatrudnić na tym samym stanowisku pracy kolejną osobę spośród kandydatów, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 3. Przepisy art. 24 stosuje się odpowiednio.

Art. 26. W NIT nie może istnieć stosunek bezpośredniej podległości służbowej między:

1) małżonkami;
2) osobami pozostającymi ze sobą w stosunku:
   a) pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie,
   b) powinowactwa pierwszego stopnia,
   c) przysposobienia, opieki lub kurateli.

Art. 27. 1. Pracownik NIT nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy ani prowadzić działalności gospodarczej bez uzyskania zgody:
1) Prezesa NIT – w przypadku Wiceprezesów NIT, dyrektorów instytutów, koordynatorów centrów kompetencji i dyrektora Biura NIT;
2) dyrektora instytutu – w przypadku pracowników świadczących pracę w instytucie;
3) dyrektora Biura NIT – w przypadku pracowników świadczących pracę w Biurze NIT.

2. Podejmowanie przez pracownika NIT dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub prowadzenie przez niego działalności gospodarczej bez uzyskania zgody, o której mowa w ust. 1, stanowi podstawę do rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem.

Art. 28. Warunki wynagradzania pracowników NIT określa się w zakładowym regulaminie wynagradzania ustalonym przez Prezesa NIT albo w zakładowym układzie zbiorowym pracy.

Rozdział 4

Zasady gospodarki NIT

Art. 29. 1. NIT prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie rocznego planu finansowego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.[3)]), ustalanego na okres roku obrotowego. Rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy.

2. Prezes NIT, po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady NIT, w trybie określonym dla prac nad projektem ustawy budżetowej, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw nauki do zatwierdzenia projekty:
1) rocznego planu finansowego NIT,
2) planu w układzie zadaniowym na dany rok budżetowy oraz na 2 kolejne lata

---

[3)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 1984 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60, 191 i 659.

– z uwzględnieniem terminów określanych przez ministra właściwego do spraw budżetu dla przedłożenia materiałów do projektu ustawy budżetowej.

3. Podstawę gospodarki finansowej NIT w okresie od dnia 1 stycznia do dnia zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw nauki projektu rocznego planu finansowego NIT stanowi ten projekt pozytywnie zaopiniowany przez Radę NIT.

4. Zmian rocznego planu finansowego NIT dokonuje się w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 30. 1. Przychodami NIT są następujące dotacje:

1) podmiotowa, ustalana corocznie w budżecie państwa na dofinansowanie działalności bieżącej związanej z realizacją zadań NIT, o których mowa w art. 2;
2) celowe na:
   a) prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych,
   b) finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji dotyczących realizacji zadań NIT, o których mowa w art. 2.

2. Przychodami NIT mogą być także:

1) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, niepodlegające zwrotowi;
2) przychody osiągnięte w związku z realizacją zadań NIT, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 2–8;
3) przychody z działalności gospodarczej;
4) przychody z udziałów, akcji i odsetek;
5) przychody ze sprzedaży składników własnego mienia oraz z tytułu odpłatności za korzystanie z tych składników przez osoby trzecie na podstawie umowy najmu, dzierżawy albo innej umowy;
6) przychody z dziedziczenia, darowizn i zapisów.

Art. 31. 1. NIT tworzy następujące fundusze:

1) fundusz statutowy;
2) fundusz rezerwowy.

2. Fundusz statutowy odzwierciedla wartość netto środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz innych składników aktywów, stanowiących wyposażenie NIT na dzień rozpoczęcia przez niego działalności.

3. Fundusz rezerwowy:

1) zwiększa się o wartość zysku netto NIT;

2) zmniejsza się o wartość straty netto NIT.

4. Zatwierdzony zysk netto NIT za dany rok obrotowy w pierwszej kolejności pokrywa stratę NIT z lat ubiegłych.

Art. 32. 1. NIT jest zwolniony z opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub gminy, z wyjątkiem części tych gruntów wykorzystywanej wyłącznie do prowadzenia działalności, o której mowa w art. 3.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do użytkowania wieczystego gruntów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Z tytułu użytkowania wieczystego tych gruntów NIT ponosi opłaty określone w art. 17b ust. 2 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1491 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 624).

Art. 33. 1. NIT jest obowiązany uzyskać zgodę ministra właściwego do spraw nauki na dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 61 i 245), zaliczanymi do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym na oddanie tych składników do korzystania innym podmiotom na podstawie umów, na okres dłuższy niż 180 dni w roku kalendarzowym, lub na ich wniesienie jako wkładu do spółki, jeżeli wartość rynkowa przedmiotu rozporządzenia przekracza kwotę 5 000 000 zł.

2. Do określenia wartości rynkowej składników aktywów trwałych oddanych do korzystania innym podmiotom na podstawie umów stosuje się przepis art. 38 ust. 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. poz. 2259 oraz z 2017 r. poz. 624).

3. Zgody, o której mowa w ust. 1, nie wymagają czynności prawne, o których mowa w art. 38 ust. 5 pkt 1–3 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

4. W postępowaniu o wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 39 i art. 40 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

5. Czynność prawna dokonana z naruszeniem obowiązku, o którym mowa w ust. 1, jest nieważna. W przypadku dokonania takiej czynności prawnej o jej nieważności orzeka sąd, także na żądanie ministra właściwego do spraw nauki.

Rozdział 5

Nadzór nad działalnością NIT

Art. 34. 1. Minister właściwy do spraw nauki sprawuje nadzór nad działalnością NIT pod względem legalności, celowości i gospodarności.

2. W ramach nadzoru minister właściwy do spraw nauki:

1) dokonuje wyboru biegłego rewidenta do badania rocznego sprawozdania finansowego NIT;
2) zatwierdza projekt rocznego planu finansowego i roczne sprawozdanie finansowe NIT;
3) sprawuje kontrolę nad NIT w zakresie legalności, gospodarności i celowości, w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. poz. 1092);
4) dokonuje, nie rzadziej niż raz na 4 lata, ewaluacji działalności NIT.

Art. 35. 1. Do przeprowadzenia ewaluacji działalności NIT minister właściwy do spraw nauki powołuje ekspertów będących przedstawicielami środowiska naukowego i gospodarczego, w tym ekspertów zagranicznych.

2. Ewaluacja działalności NIT:

1) ma na celu określenie wpływu działalności NIT na rozwój nauki, innowacyjności i gospodarki;
2) obejmuje co najmniej ocenę:
   a) adekwatności działań podejmowanych przez NIT na rzecz realizacji celów wynikających ze strategii rozwoju i Krajowego Programu Badań, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki;
   b) stopnia oraz sposobu realizacji zadań NIT ujętych w rocznych planach działalności NIT, o których mowa w art. 6;
   c) efektów współpracy NIT z przedsiębiorcami, uczelniami i jednostkami naukowymi;
   d) poziomu poniesionych nakładów w stosunku do efektów działalności NIT.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 36. W ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 617 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 624) w art. 12 w ust. 2 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) Narodowy Instytut Technologiczny, w odniesieniu do przedmiotów opodatkowania zajętych na cele prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych.”.

Art. 37. W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716 i 1923 oraz z 2017 r. poz. 624) w art. 7 w ust. 2 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) Narodowy Instytut Technologiczny, w odniesieniu do przedmiotów opodatkowania zajętych na cele prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych.”.

Art. 38. W ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1491 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 624) w art. 17b ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Polska Akademia Nauk, Narodowy Instytut Technologiczny oraz instytuty badawcze wnoszą z tytułu użytkowania wieczystego opłaty roczne równe cenie 20 kg żyta z hektara przeliczeniowego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym. Opłaty te są wnoszone bez uprzedniego wezwania, na rachunek Krajowego Ośrodka, do dnia 15 lutego każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy.”.

Art. 39. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1888, z późn. zm.[4)]) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4a w pkt 24 dodaje się lit. i i j w brzmieniu:

„i) Narodowy Instytut Technologiczny,

j) spółkę utworzoną na podstawie art. 5 ustawy z dnia ……. 2017 r. o Narodowym Instytucie Technologicznym (Dz. U. poz. …)”;

2) w art. 17 w ust. 1a pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) dochodów uzyskanych z działalności polegającej na wytwarzaniu wyrobów przemysłu elektronicznego, paliwowego, tytoniowego, spirytusowego, winiarskiego lub piwowarskiego, a także pozostałych wyrobów alkoholowych

---

4) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1926, 1933 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60, 624 i 648.

o zawartości alkoholu powyżej 1,5%, oraz wyrobów z metali szlachetnych albo z udziałem tych metali lub dochodów uzyskanych z handlu tymi wyrobami; zwolnieniem objęte są jednak dochody jednostek naukowych w rozumieniu odrębnych przepisów i Narodowego Instytutu Technologicznego, uzyskane z działalności polegającej na wytwarzaniu wyrobów przemysłu elektronicznego;”.

Art. 40. W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2016 r. poz. 359 i 2260) w art. 4 w ust. 4 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) wspieranie działalności instytucji otoczenia przedsiębiorstw działających na rzecz wzrostu innowacyjności przedsiębiorstw i gospodarki, takich jak: Narodowy Instytut Technologiczny, instytuty badawcze, centra badawczo-rozwojowe, centra transferu technologii, inkubatory przedsiębiorczości i parki technologiczne;”.

Art. 41. W ustawie z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 374 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 624) w art. 7 w ust. 2 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) Narodowy Instytut Technologiczny.”.

Art. 42. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, 1933, 2169 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60 i 777) w art. 9a ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym może zaliczyć do minimum kadrowego, w miejsce nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub będącego osobą, która nabyła uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego na podstawie art. 21a ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki:

1) dwie osoby posiadające stopień naukowy doktora i znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów albo
2) dwie osoby będące pracownikami Narodowego Instytutu Technologicznego, posiadające stopień naukowy doktora w dyscyplinie naukowej w ramach dziedziny naukowej związanej z kierunkiem studiów, albo
3) jedną osobę, o której mowa w pkt 1, i jedną osobę, o której mowa w pkt 2.

3. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca studia pierwszego lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym może zaliczyć do minimum kadrowego, w miejsce nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora, dwie osoby posiadające tytuł zawodowy magistra i znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów.”.

Art. 43. W ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1721, 1948, 2260 i 2261) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 dodaje się pkt 60 w brzmieniu:

„60) prezes i wiceprezes Narodowego Instytutu Technologicznego.”;

2) w art. 8 dodaje się pkt 56 w brzmieniu:

„56) pkt 60 – minister właściwy do spraw nauki.”.

Art. 44. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o kompatybilności elektromagnetycznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1258 i 1948) w art. 5 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) specjalnie skonstruowanych zestawów do przeprowadzania badań, przeznaczonych wyłącznie do użytku w tym celu w instytutach badawczych i w Narodowym Instytucie Technologicznym.”.

Art. 45. W ustawie z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 43 i 60) w art. 7f ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Badania lub analizy wyrobów akcyzowych albo samochodów osobowych mogą być wykonywane przez laboratoria celne lub inne akredytowane laboratoria, a także przez Narodowy Instytut Technologiczny, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze lub międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych przepisów, działające na terytorium kraju, dysponujące wyposażeniem niezbędnym do prowadzenia danego rodzaju badań lub analiz.”.

Art. 46. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 371, 1079, 1311 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 202) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9:

a) w ust. 1 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) włączony do Narodowego Instytutu Technologicznego, zwanego dalej „NIT”.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przekształcenia instytutu w instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk, jego włączenia do uczelni publicznej, do instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk albo do NIT dokonuje Rada Ministrów z własnej inicjatywy albo na wniosek ministra nadzorującego, po uprzednim zasięgnięciu opinii dyrektora lub rady naukowej instytutu, który ma zostać przekształcony albo włączony.”,

c) w ust. 3 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) włączonego do NIT – następuje na wniosek Prezesa NIT.”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do instytutu:

1) przekształconego w instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk,

2) włączonego do:

a) uczelni publicznej,

b) instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk,

c) NIT

– stosuje się odpowiednio przepisy o łączeniu instytutów.”;

2) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. 1. We wszystkie prawa i obowiązki, których podmiotem były łączone instytuty, włączany albo przekształcany instytut, wstępuje odpowiednio:

1) instytut powstały w wyniku połączenia;

2) instytut, do którego włączono inny instytut;

3) uczelnia publiczna, do której włączono instytut;

4) NIT – w przypadku, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 4;

5) instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk – w przypadkach, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i 3.

2. Uprawnienia i obowiązki łączonych instytutów, włączanego albo przekształcanego instytutu wynikające z decyzji administracyjnych przechodzą z mocy ustawy odpowiednio na:

1) instytut powstały w wyniku połączenia;

2) instytut, do którego włączono inny instytut;

3) uczelnię publiczną, do której włączono instytut;

4) NIT;

5) instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk.”.

Art. 47. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2016 r. poz. 572, 1311, 1933 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 624) w art. 2 w ust. 2 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) współpraca z Narodowym Instytutem Technologicznym przy opracowywaniu prototypów nowych rozwiązań technologicznych na podstawie projektów badawczych realizowanych w jednostkach naukowych Akademii;”.

Art. 48. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2016 r. poz. 2045, 1933 i 2260) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w pkt 9 lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) inne jednostki organizacyjne niewymienione w lit. a–e, posiadające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będące organizacjami prowadzącymi badania i upowszechniającymi wiedzę w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.[5)]), z wyłączeniem Narodowego Instytutu Technologicznego, zwanego dalej „NIT”;”,

b) pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) konsorcjum naukowe – grupę jednostek organizacyjnych, w skład której wchodzi co najmniej:

a) jedna jednostka naukowa oraz jeden przedsiębiorca,

b) dwie jednostki naukowe,

c) jeden przedsiębiorca i NIT

– podejmującą na podstawie umowy wspólne przedsięwzięcie obejmujące badania naukowe, prace rozwojowe lub inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych;”;

2) w art. 5 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

[5)] Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 329 z 15.12.2015, str. 28 oraz Dz. Urz. UE L 149 z 07.06.2016, str. 10.

„3a) badania naukowe i prace rozwojowe szczególnie ważne dla realizacji polityki gospodarczej, naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa prowadzone przez NIT;”;

3) w art. 6:

a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Na zadania, o których mowa w art. 5 pkt 1, Minister przeznacza nie mniej niż 10% środków finansowych na naukę na zadania, o których mowa w art. 5 pkt 3a, 4, 7 i 9–13.

4. Na zadania, o których mowa w art. 5 pkt 3, Minister przeznacza nie mniej niż 10% środków finansowych na naukę na zadania, o których mowa w art. 5 pkt 3a, 4, 7 i 9–13.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Środki finansowe przeznaczane corocznie na zadania, o których mowa w art. 5 pkt 1 i 3, osiągną do 2020 r. wartość nie mniejszą niż 50% środków finansowych na naukę na zadania, o których mowa w art. 5 pkt 3a, 4, 7 i 9–13.”;

4) po art. 8 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

„Art. 8a. Minister przekazuje NIT środki finansowe w formie:

1) dotacji celowej na prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych, o których mowa w art. 5 pkt 3a, na wniosek Prezesa NIT;

2) dotacji podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej związanej z realizacją zadań, o których mowa w art. 5 pkt 3a;

3) dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji dotyczących realizacji zadań, o których mowa w art. 5 pkt 3a.”;

5) w art. 9:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jednostkom naukowym, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. a, b i d–f, oraz instytutom badawczym prowadzącym działalność leczniczą, o której mowa w art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638, 1948 i 2260) – na realizację:

a) zadań określonych w art. 5 pkt 4–8, 10, 10a i 11a,

b) zadania określonego w art. 5 pkt 9 w zakresie, o którym mowa w art. 25 ust. 4a;”,

b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a i 1b w brzmieniu:

„1a) jednostkom naukowym reprezentującym podmioty, o których mowa w art. 2 pkt 12 i 14–16a – na realizację:

a) zadania określonego w art. 5 pkt 4 w zakresie, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2a i 4,

b) zadań określonych w art. 5 pkt 6 i 7;

1b) instytutom badawczym innym niż określone w pkt 1 – na realizację:

a) zadań określonych w art. 5 pkt 6–8, 10, 10a i 11a,

b) zadania określonego w art. 5 pkt 9 w zakresie, o którym mowa w art. 25 ust. 4a;”,

c) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) innym jednostkom organizacyjnym posiadającym osobowość prawną, niebędącym jednostkami naukowymi, z wyłączeniem NIT – na realizację zadań określonych w art. 5 pkt 6–8 i 10;”;

6) w art. 18:

a) w ust. 1:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) utrzymanie potencjału badawczego, w tym:”,

– pkt 1a–4 otrzymują brzmienie:

„1a) koszty restrukturyzacji;

2) utrzymanie specjalnego urządzenia badawczego;

2a) utrzymanie specjalnego urządzenia badawczego z zakresu infrastruktury informatycznej nauki;

3) działalność polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz wykonywaniu zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym;

4) działalność związaną z zapewnieniem dostępu do informacji naukowej, w szczególności do systemów udostępniających informacje o wynikach badań naukowych, publikacjach i monografiach, w tym do Wirtualnej Biblioteki Nauki – systemu udostępniania w formie elektronicznej naukowych baz danych oraz publikacji naukowych.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Restrukturyzacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1a, polega na zmianie struktury organizacyjnej, struktury zatrudnienia, przedmiotu lub zakresu działania określonych w statucie jednostki naukowej albo uczelni, w której nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych, w celu podniesienia poziomu prowadzonych badań naukowych lub prac rozwojowych, w szczególności w następstwie połączenia albo podziału jednostek naukowych.”,

c) w ust. 5:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Wniosek o finansowanie kosztów restrukturyzacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1a, wymaga zaopiniowania przez:”,

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) ministra nadzorującego instytut badawczy – w odniesieniu do instytutu badawczego prowadzącego działalność leczniczą, o której mowa w art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;”;

7) w art. 19 w ust. 7 w pkt 1:

a) lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) wielkości i składowe algorytmu ustalania wysokości dotacji na utrzymanie potencjału badawczego,”,

b) lit. g otrzymuje brzmienie:

„g) wielkości i składowe algorytmu ustalania wysokości dotacji na działalność polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz wykonywaniu zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym,”;

8) w art. 34:

a) w ust. 1 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) NIT.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Nieprzeprowadzenie w terminie zewnętrznego audytu przez:

1) Centrum Rozwoju może stanowić podstawę do zmniejszenia wysokości środków przekazywanych mu na pokrycie bieżących kosztów zarządzania zadaniami, o których mowa w art. 5 pkt 1 i 2,

2) Centrum Nauki może stanowić podstawę do zmniejszenia wysokości środków przekazywanych mu na pokrycie bieżących kosztów zarządzania zadaniami, o których mowa w art. 5 pkt 3,

3) NIT może stanowić podstawę do zmniejszenia wysokości środków przekazywanych mu na dofinansowanie działalności bieżącej związanej z realizacją zadań, o których mowa w art. 5 pkt 3a

– na rok następujący po roku, w którym było wymagane przeprowadzenie audytu, jednak nie więcej niż o 10% w stosunku do roku poprzedniego.”;

9) w art. 50a w ust. 2 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) NIT.”;

10) w art. 51 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) merytoryczna ocena rocznych sprawozdań z działalności Centrum Rozwoju, Centrum Nauki i NIT;”.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i dostosowujące oraz przepis końcowy

Art. 49. 1. NIT tworzy się przez włączenie do niego następujących instytutów badawczych:

1) Centralnego Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Maszyn Włókienniczych „Polmatex-Cenaro” w Łodzi;
2) COBRO – Instytutu Badawczego Opakowań w Warszawie;
3) Instytutu Biopolimerów i Włókien Chemicznych w Łodzi;
4) Instytutu Biotechnologii i Antybiotyków w Warszawie;
5) Instytutu Ceramiki i Materiałów Budowlanych w Warszawie;
6) Instytutu Chemii Przemysłowej imienia Profesora Ignacego Mościckiego w Warszawie;
7) Instytutu Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia” w Kędzierzynie-Koźlu;
8) Instytutu Elektrotechniki w Warszawie;
9) Instytutu Farmaceutycznego w Warszawie;
10) Instytutu Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników w Toruniu;
11) Instytutu Logistyki i Magazynowania w Poznaniu;
12) Instytutu Lotnictwa w Warszawie;
13) Instytutu Mechaniki Precyzyjnej w Warszawie;
14) Instytutu Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego w Warszawie;

15) Instytutu Metali Nieżelaznych w Gliwicach;
16) Instytutu Metalurgii Żelaza im. Stanisława Staszica w Gliwicach;
17) Instytutu Napędów i Maszyn Elektrycznych KOMEL w Katowicach;
18) Instytutu Nowych Syntez Chemicznych w Puławach;
19) Instytutu Obróbki Plastycznej w Poznaniu;
20) Instytutu Odlewnictwa w Krakowie;
21) Instytutu Pojazdów Szynowych „TABOR” w Poznaniu;
22) Instytutu Przemysłu Organicznego w Warszawie;
23) Instytutu Przemysłu Skórzanego w Łodzi;
24) Instytutu Spawalnictwa w Gliwicach;
25) Instytutu Techniki i Aparatury Medycznej ITAM w Zabrzu;
26) Instytutu Technologii Drewna w Poznaniu;
27) Instytutu Technologii Eksploatacji – Państwowego Instytutu Badawczego w Radomiu;
28) Instytutu Technologii Elektronowej w Warszawie;
29) Instytutu Technologii Materiałów Elektronicznych w Warszawie;
30) Instytutu Tele- i Radiotechnicznego w Warszawie;
31) Instytutu Włókiennictwa w Łodzi;
32) Instytutu Zaawansowanych Technologii Wytwarzania w Krakowie;
33) Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów w Warszawie;
34) Przemysłowego Instytutu Maszyn Rolniczych w Poznaniu;
35) Przemysłowego Instytutu Motoryzacji w Warszawie.

2. Z dniem wejścia w życie ustawy instytuty badawcze, o których mowa w ust. 1, tracą osobowość prawną.

3. W terminie 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy:

1) Prezes NIT złoży wniosek o wykreślenie z Krajowego Rejestru Sądowego instytutów badawczych, o których mowa w ust. 1;
2) minister właściwy do spraw nauki oznaczy w Systemie Informacji o Nauce, o którym mowa w art. 4c ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, instytuty badawcze, o których mowa w ust. 1, jako zlikwidowane.

Art. 50. 1. NIT wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki, których podmiotem były włączone do niego instytuty badawcze.

2. Uprawnienia i obowiązki instytutów badawczych włączonych do NIT wynikające z decyzji administracyjnych przechodzą z mocy ustawy na NIT.

Art. 51. NIT przejmuje:

1) pracowników,
2) mienie,
3) należności i zobowiązania

– włączonych do niego instytutów badawczych.

Art. 52. 1. Do pracowników instytutów badawczych włączonych do NIT stosuje się art. 23^1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

2. Instytuty badawcze włączane do NIT, w terminie do dnia 31 grudnia 2017 r., są obowiązane zabezpieczyć wszystkie zobowiązania wobec pracowników.

3. Urlopy wypoczynkowe, do których pracownicy instytutów badawczych włączonych do NIT nabyli prawo przed dniem wejścia w życie ustawy, są wykorzystywane na zasadach i w wymiarze ustalonych na podstawie przepisów dotychczasowych.

4. Zgody na wykonywanie dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub na prowadzenie działalności gospodarczej udzielone pracownikom naukowym instytutów badawczych włączonych do NIT, na podstawie art. 47 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, zachowują ważność do dnia 30 września 2018 r., chyba że zostały udzielone na okres krótszy.

5. Zgody na wykonywanie dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy w instytutach badawczych włączonych do NIT udzielone:

1) nauczycielom akademickim,
2) pracownikom jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk

– zachowują ważność.

Art. 53. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy ulegają rozwiązaniu komisje dyscyplinarne, o których mowa w art. 54 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, powołane w instytutach badawczych włączanych do NIT.

2. Postępowania dyscyplinarne w sprawach pracowników naukowych lub badawczo-technicznych instytutów badawczych włączanych do NIT wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy podlegają z tym dniem umorzeniu z mocy prawa.

Art. 54. Konkursy na pracowników naukowych instytutów badawczych włączanych do NIT niezakończone do dnia wejścia w życie ustawy ulegają zakończeniu z tym dniem.

Art. 55. 1. W celu dokonania oceny stanu majątkowego i organizacyjno-prawnego instytutu badawczego włączanego do NIT minister właściwy do spraw gospodarki, nie później niż do dnia 31 października 2017 r., powołuje komisję złożoną z:

1) 2 przedstawicieli tego ministra;
2) przedstawiciela ministra właściwego do spraw nauki;
3) dyrektora włączanego instytutu badawczego.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki może powołać wspólną komisję, o której mowa w ust. 1, dla niektórych albo dla wszystkich instytutów badawczych włączanych do NIT, w skład której wejdą dyrektorzy tych instytutów. Minister właściwy do spraw gospodarki może również zwiększyć liczbę swoich przedstawicieli we wspólnej komisji.

3. W pracach komisji, o której mowa w ust. 1 albo 2, mogą uczestniczyć z głosem doradczym:

1) ekspert w dziedzinie gospodarczych zastosowań wyników działalności badawczo-rozwojowej instytutu badawczego albo instytutów badawczych włączanych do NIT wskazany przez ministra właściwego do spraw gospodarki;
2) po jednym przedstawicielu zakładowych organizacji związkowych działających w instytucie badawczym albo instytutach badawczych włączanych do NIT.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki wyznacza przewodniczącego komisji, o której mowa w ust. 1 albo 2.

5. Obsługę prac komisji, o której mowa w ust. 1 albo 2, zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw gospodarki.

6. Do dnia 31 grudnia 2017 r. komisja, o której mowa w ust. 1 albo 2, przedkłada ministrowi właściwemu do spraw gospodarki informacje na temat:

1) składników majątkowych instytutu badawczego albo instytutów badawczych włączanych do NIT ze wskazaniem ich wartości bilansowej wynikającej ze sprawozdania finansowego sporządzonego za ostatni rok budżetowy;
2) stanu zobowiązań instytutu badawczego albo instytutów badawczych włączanych do NIT.

7. W terminie 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy minister właściwy do spraw gospodarki przekaże Prezesowi NIT informacje, o których mowa w ust. 6.

Art. 56. 1. Określenie mienia instytutów badawczych włączanych do NIT następuje na podstawie spisów z natury.

2. Wykaz mienia oraz zobowiązań i należności przysługujących instytutom badawczym włączanym do NIT, które podlegają przejęciu przez NIT, sporządza się w formie protokołu zdawczo-odbiorczego.

Art. 57. 1. Do dnia 31 grudnia 2017 r. instytuty badawcze włączane do NIT są obowiązane zabezpieczyć wszystkich wierzycieli, z wyłączeniem zobowiązań wynikających z przyznania środków finansowych na naukę na podstawie przepisów:

1) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki;
2) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 900, 1250, 1933 i 1954);
3) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. z 2016 r. poz. 1071).

2. W roku 2018 NIT wykorzystuje środki finansowe na naukę na finansowanie:

1) działalności statutowej,
2) współpracy naukowej z zagranicą

– przekazane przed dniem wejścia w życie ustawy instytutom badawczym włączanym do NIT i niewykorzystane przez nie do tego dnia.

3. Środki finansowe, o których mowa w ust. 2 pkt 1, mogą być wykorzystane przez NIT z przeznaczeniem na realizację zadań, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 1 i 2.

4. Prezes NIT złoży do ministra właściwego do spraw nauki raporty roczne z wykorzystania środków finansowych na naukę za rok 2017.

Art. 58. 1. W terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy Prezes NIT wyznaczy osoby odpowiedzialne za sporządzenie sprawozdań finansowych instytutów badawczych włączonych do NIT według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.

2. Prezes NIT, w terminie do dnia 31 marca 2018 r., przekaże sprawozdania finansowe, o których mowa w ust. 1, do zatwierdzenia ministrowi właściwemu do spraw gospodarki.

Art. 59. 1. Do dnia 31 grudnia 2017 r. dyrektor:

1) Instytutu Elektrotechniki w Warszawie, w porozumieniu z dziekanem Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej,
2) Instytutu Technologii Elektronowej w Warszawie, w porozumieniu z:
   a) dziekanem Wydziału Elektroniki i Technik Informacyjnych Politechniki Warszawskiej, albo

b) dziekanem Wydziału Elektroniki Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego, albo

c) dyrektorem Instytutu Optoelektroniki Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego

– zapewni doktorantom tego instytutu badawczego możliwość i warunki kontynuowania studiów doktoranckich w zakresie dyscyplin naukowych, w których studia te były dotychczas prowadzone w instytucie.

2. Przeniesienie na studia doktoranckie prowadzone w jednostkach organizacyjnych uczelni, o których mowa w ust. 1, odbywa się za zgodą doktorantów instytutów badawczych, o których mowa w ust. 1.

3. Z dniem wejścia w życie ustawy wygasają umowy, o których mowa w art. 195 ust. 10 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, zawarte przez instytuty badawcze, o których mowa w ust. 1, z doktorantami.

4. W przypadku przeniesienia na studia doktoranckie prowadzone w jednostkach organizacyjnych uczelni doktoranci instytutów badawczych, o których mowa w ust. 1, są zwolnieni z obowiązku uzupełniania praktyk zawodowych w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych lub uczestniczenia w ich prowadzeniu za lata studiów doktoranckich, które zostały im zaliczone w instytucie badawczym.

Art. 60. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy instytuty badawcze włączone do NIT tracą z mocy ustawy uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego.

2. W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów wskaże inne jednostki organizacyjne uprawnione do nadawania stopnia naukowego doktora, w których będą kontynuowane przewody doktorskie wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy w instytutach badawczych włączonych do NIT.

3. Postępowania habilitacyjne wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy w instytutach badawczych włączonych do NIT są kontynuowane przez komisje powołane na podstawie art. 18a ust. 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2016 r. poz. 882 i 1311). W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów wskaże jednostki organizacyjne uprawnione do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, które podejmą uchwały o nadaniu albo odmowie nadania stopnia

naukowego doktora habilitowanego, po przeprowadzeniu postępowań, o których mowa w zdaniu pierwszym.

Art. 61. Postępowania w sprawie przyznania kategorii naukowej instytutom badawczym włączanym do NIT wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy i niezakończone ostateczną decyzją administracyjną podlegają z tym dniem umorzeniu z mocy prawa.

Art. 62. Postępowania w sprawie przyznania instytutom badawczym włączanym do NIT środków finansowych na naukę na podstawie przepisów, o których mowa w art. 57 ust. 1, wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy i niezakończone ostateczną decyzją administracyjną podlegają z tym dniem umorzeniu z mocy prawa.

Art. 63. Kontrole instytutów badawczych włączanych do NIT niezakończone do dnia wejścia w życie ustawy skierowaniem wystąpienia pokontrolnego ulegają zakończeniu z tym dniem.

Art. 64. 1. Wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie ustawy postępowania w sprawie uznania nabytych w innych niż Rzeczpospolita Polska państwach członkowskich Unii Europejskiej, państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodów regulowanych, prowadzone przez:

1) Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego w Warszawie,
2) Instytut Przemysłu Organicznego w Warszawie,
3) Instytut Mechaniki Precyzyjnej w Warszawie

– od dnia wejścia w życie ustawy toczą się przed ministrem właściwym do spraw gospodarki.

2. Czynności dokonane w postępowaniach, o których mowa w ust. 1, przed dniem wejścia w życie ustawy pozostają w mocy.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki przekaże koordynatorowi systemu uznawania kwalifikacji zawodowych w zawodach regulowanych i działalnościach regulowanych w Rzeczypospolitej Polskiej informacje określone w art. 52 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 65), dotyczące postępowań prowadzonych w 2017 r. przez instytuty badawcze, o których mowa w ust. 1, na podstawie przekazanej przez nie dokumentacji.

Art. 65. 1. Wysokość środków na finansowanie działalności statutowej w zakresie, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, które zostaną przyznane instytutom badawczym na rok:

1) 2018 – zmniejsza się o 25%,
2) 2019 – zmniejsza się o 50%,
3) 2020 – zmniejsza się o 75%

– w stosunku do wysokości dotacji ustalonych dla danego instytutu na dany rok zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 19 ust. 7 tej ustawy, z zastrzeżeniem art. 19 ust. 3 tej ustawy.

2. Zmniejszenie wysokości środków na finansowanie działalności statutowej, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy instytutów badawczych prowadzących działalność leczniczą, o której mowa w art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Art. 66. Wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy postępowania w sprawach, o których mowa w art. 35a ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, dotyczące uchwał rad naukowych instytutów badawczych włączanych do NIT podlegają z tym dniem umorzeniu z mocy prawa.

Art. 67. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy minister właściwy do spraw nauki powołuje Prezesa NIT.

2. W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy minister właściwy do spraw nauki, na wniosek Prezesa NIT, powoła Wiceprezesów NIT.

3. W terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy minister właściwy do spraw gospodarki powoła członków Kolegium Doradców.

4. W terminie 5 dni od dnia wejścia w życie ustawy ministrowie, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2, wskażą ministrowi właściwemu do spraw gospodarki kandydatów na członków Rady NIT.

5. W terminie 10 dni od dnia wejścia w życie ustawy minister właściwy do spraw gospodarki powoła Przewodniczącego i członków Rady NIT.

Art. 68. Minister właściwy do spraw nauki sporządza plan finansowy NIT na rok 2018.

Art. 69. 1. Rada NIT, w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy, wyznaczy kierunki działalności NIT na rok 2018.

2. Prezes NIT, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, sporządzi i przedstawi do zatwierdzenia Radzie NIT projekt planu działalności NIT na rok 2018.

Art. 70. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r., z wyjątkiem:

1) art. 52 ust. 2, art. 55 ust. 1–6, art. 56, art. 57 ust. 1, art. 59, art. 67 ust. 1 i art. 68, które wchodzą w życie z dniem 1 października 2017 r.;
2) art. 42, który wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.;
3) art. 48 pkt 5 lit. a i b, pkt 6 i 7, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
Szymon Sala
Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego
w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego
/– podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UZASADNIENIE

1. Uzasadnienie potrzeby i celu wydania aktu

Ustawa przewiduje utworzenie Narodowego Instytutu Technologicznego (dalej jako „NIT") w odpowiedzi na wyzwania, przed którymi stoją polska nauka i gospodarka w procesie realizacji nowego modelu rozwojowego zarysowanego w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (dalej jako „SOR").

Instytuty badawcze zostały poddane reformie w ramach największej, kompleksowej reformy systemu polskiej nauki w roku 2010. Reforma ta miała wprowadzić nową jakość, przyczynić się do wzrostu poziomu prowadzonych badań, ułatwić współpracę nauki z przemysłem, jak też stworzyć zaplecze instytucjonalne umożliwiające efektywną absorpcję znacząco zwiększonego strumienia finansowania nauki. W ramach reformy w zasadzie nie podjęto jednak refleksji nad wypracowaniem modelu funkcjonowania instytutów badawczych i ich relacji do państwa (rządu prowadzącego politykę gospodarczą) oraz gospodarki, kontynuując traktowanie tych podmiotów po prostu jako jednego z elementów systemu nauki, obok uczelni i jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk.

Należy również wskazać, że zmiany gospodarcze, jakie miały miejsce po 1989 r., nie były powiązane z jasnym określeniem na poziome rządowym priorytetów sektorowych, branżowych czy technologicznych polityki naukowej, naukowo-technicznej, innowacyjnej i przemysłowej. Nie zdefiniowano też wyzwań, na jakie publiczne ośrodki naukowe, w szczególności dedykowane bliskiej współpracy z gospodarką, miałyby odpowiedzieć. W efekcie instytuty badawcze oddolnie określały dla siebie wyzwania, problemy do rozwiązania i kierunki rozwoju. Poza nielicznymi pozytywnymi przykładami oznaczało to dryf rozwojowy determinowany potrzebą przetrwania i adaptowania się do otaczającej rzeczywistości, a w skali całego systemu zauważalną nieefektywność wykorzystania zasobów materialnych i ludzkich, czy też powielanie inwestycji i obszarów działalności.

Pomimo sukcesów odnoszonych tak przez pojedyncze instytuty badawcze, jak i projekty naukowe, które niejednokrotnie udawało się zrealizować na europejskim poziomie, po ponad 5 latach funkcjonowania instytutów badawczych w nowym otoczeniu prawnym, instytucjonalnym i finansowym można stwierdzić, że reforma nie przyniosła zakładanych rezultatów. Jednym z efektów reformy, sprzecznym z jej założeniami, było istotne pogłębienie rozproszenia działalności naukowej instytutów badawczych oraz związanej z nią obsługi procesów (zakupy, usługi, transfer technologii itd.).

Nowa polityka gospodarcza Rządu RP zarysowana w SOR wskazuje znacznie precyzyjniej niż kiedykolwiek dotychczas strategiczne sektory i branże wraz z proponowanymi projektami flagowymi, wokół których ma nastąpić koncentracja interwencji publicznej, a tym samym tworzy zupełnie nowe uwarunkowania zewnętrzne dla działalności instytutów badawczych. SOR wskazuje także konieczne zmiany ram organizacyjno-prawnych systemu innowacji, wśród których jedną z istotniejszych jest „poprawa mechanizmów transferu wiedzy do sektora przedsiębiorstw, w tym poprzez utworzenie Narodowego Instytutu Technologicznego" jako „matrycowo zorganizowanej sieci ośrodków badawczych" utworzonej na bazie obecnie działających instytutów badawczych. Realizując zadanie wynikające z SOR, projekt ustawy przewiduje utworzenie NIT.

2. Obecny stan systemu instytutów badawczych

Aktualnie funkcjonuje 114 instytutów badawczych, które prowadzą badania w niemal wszystkich obszarach nauki – począwszy od nauk technicznych i ścisłych, przez przyrodnicze, rolnicze i medyczne, aż po nauki społeczne. Instytuty badawcze są zlokalizowane głównie w 6 województwach (mazowieckie, śląskie, łódzkie, wielkopolskie, lubelskie i małopolskie), przy czym zdecydowanie najwięcej mieści się Warszawie (60). W pozostałych województwach, poza wspomnianymi 6, znajduje się zaledwie 9 jednostek.

Analiza przeprowadzona przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego po ponad 5 latach od wejścia w życie opisanej powyżej reformy systemu nauki doprowadziła do poniższych wniosków.

Funkcjonowanie 114 odrębnych instytutów badawczych, nadzorowanych przez 16 ministrów prowadzi do rozpraszania zasobów. Instytuty badawcze nie są w stanie osiągnąć „efektu skali", co skutkuje niewielką liczbą dużych i wartościowych projektów, szczególnie z komponentem międzynarodowym, nieefektywną polityką zakupową, ułomną obsługą procesów komunikacji z rynkiem, zarządzania własnością intelektualną, a wreszcie komercjalizacji i transferu wiedzy do gospodarki. Odrębne organizacje nie uczą się od siebie, a brak koordynacji zakupów powoduje nieefektywność m. in. w zakresie wykorzystania aparatury naukowo-badawczej.

Wspomniane powyżej rozdzielenie nadzoru merytorycznego nad instytutami badawczymi między 16 ministrów negatywnie wpływa na możliwość prowadzenia jednolitej polityki rządowej w obszarze innowacyjności. W efekcie instytuty badawcze realizują własne

agendy badawcze, nierzadko będące efektem indywidualnych zainteresowań pracowników zarabiających na siebie i instytut pozyskiwaniem grantów, a nie wynikiem polityki naukowo-badawczej prowadzonej przez państwo.

Znaczna część instytutów badawczych jest zupełnie nieaktywna w obszarze uzyskiwania patentów. Aż 32 z nich (28,1% ogółu) w latach 2009-2015 nie uzyskały ani jednego patentu. W 2015 r. wynik lepszy od całego sektora instytutów badawczych (367) uzyskały zaledwie 4 uczelnie techniczne o największej liczbie uzyskanych patentów (429).

Jako niezadowalające należy również uznać przychody instytutów badawczych z realizacji usług badawczo-rozwojowych (dalej jako „B+R"), które stanowią kluczowy aspekt ich działalności z punktu widzenia celu ustawowego. W latach 2013-2015 udział przychodów ze sprzedaży usług B+R w przychodach instytutów badawczych ogółem wyniósł 7,3% (12,5% przy wyłączeniu medycznych instytutów badawczych). Jest on porównywalny z udziałem dotacji na działalność statutową przyznawanej przez ministra właściwego do spraw nauki. Alarmujące jest to, że 37 instytutów badawczych, czyli niemal co trzeci, ma wyższe przychody z wynajmu nieruchomości niż ze sprzedaży usług B+R.

Instytuty badawcze w przeważającej części nie są wystarczająco konkurencyjne na poziomie międzynarodowym. W 2015 r. 35 ze 114 instytutów badawczych nie uzyskało żadnych środków z grantów międzynarodowych, a 9 uzyskało jedynie niewielkie środki z tego źródła, rzędu kilkunastu do kilkudziesięciu tysięcy złotych. W Horyzoncie 2020, który jest najważniejszym programem grantowym w Unii Europejskiej (80 mld euro w latach 2014-2020), finansowanie zdobyło zaledwie 36 instytutów badawczych (31,6%), przy czym w przypadku 22 z nich mamy do czynienia z udziałem w zaledwie jednym projekcie. Niedostateczna aktywność międzynarodowa instytutów badawczych przejawia się równie niewielką liczbą zatrudnianych naukowców z zagranicy. Łącznie w grupie pracowników naukowych, badawczo-technicznych i inżynieryjno-technicznych jest ich zaledwie 55, czyli mniej niż 0,5% ogółu. Statystyka ta pokazuje, że instytuty badawcze nie są atrakcyjnym miejscem pracy dla naukowców z zagranicy.

3. Rozwiązania proponowane w projekcie ustawy

Przedstawione powyżej okoliczności wskazują na konieczność głębokiej reformy instytutów badawczych. Rekomendowane jest w związku z tym utworzenie NIT, będącego organizacją o charakterze macierzowym, zintegrowaną i zorientowaną na realizację

wskazanych przez Rząd RP celów, powstałą w wyniku włączenia do niego części obecnie funkcjonujących instytutów badawczych dysponujących odpowiednim potencjałem do realizacji celu działalności NIT. Będzie to struktura dysponująca znaczną autonomią w zakresie realizacji wskazanych w ustawie zadań. NIT zapewni bardziej efektywne zarządzanie instytutami badawczymi, które wejdą w jego skład. Dokona się to m. in. przez ujednolicenie mechanizmów zarządzania finansami, zasobami ludzkimi, nieruchomościami oraz prawami własności intelektualnej. Stworzy to także możliwość efektywnego nadzoru nad działalnością zintegrowanych w nim instytutów.

NIT ma stanowić efektywne zaplecze technologiczne i intelektualne administracji publicznej, rodzaj pomostu między nauką a gospodarką. Utworzenie NIT ma zapewnić efekty synergii płynące z koordynacji tematyk badawczych oraz skupienia wiedzy i zasobów w ramach centrów kompetencji złożonych z instytutów prowadzących badania naukowe w ramach poszczególnych obszarów tematycznych wynikających z obszarów strategicznych SOR, innych strategii rozwoju lub Krajowego Programu Badań, nie zaś określonych resortowo. Pozwoli to uniknąć powielania tematyk badawczych realizowanych obecnie przez poszczególne instytuty badawcze. Dzięki współpracy z uczelniami NIT będzie miał także możliwość oddziaływania na realizację procesu kształcenia kadr dla gospodarki. Zarządzanie poszczególnymi sferami działalności NIT (organizacyjnej, administracyjnej, kadrowej, majątkowej, komercjalizacyjnej itd.) będzie się odbywało w ramach Biura NIT realizującego w ujednolicony sposób zadania w poszczególnych obszarach zarządzania.

Przepis art. 1 projektu ustawy stanowi, że NIT będzie państwową osobą prawną. Proponuje się, aby siedzibą NIT było miasto stołeczne Warszawa (art. 1 ust. 3). Lokalizacja ta wynika przede wszystkim z faktu, że zdecydowana większość instytutów badawczych, które zostaną włączone do NIT, ma swoją siedzibę właśnie w tym mieście. W Warszawie jest także usytuowane najwięcej firm, zarówno polskich, jak i zagranicznych, które będą kluczowymi partnerami NIT.

Przepis art. 2 wskazuje cel działalności NIT, jakim będzie prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych szczególnie ważnych dla realizacji polityki gospodarczej, naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa określonej w strategiach rozwoju, głównie SOR, i Krajowym Programie Badań. Głównymi zadaniami NIT, które mają prowadzić do urzeczywistniania tego celu, będzie realizacja projektów badawczych oraz komercjalizacja wyników badań naukowych i prac rozwojowych. Szczegółowy katalog zadań

NIT został określony w art. 2 ust. 2 projektowanej ustawy. Ponadto ministrowie kierujący działami administracji rządowej będą mogli zlecać NIT realizację dodatkowych zadań, zapewniając każdorazowo odpowiednie środki na ten cel (art. 4).

Zgodnie z art. 3 NIT będzie mógł prowadzić, obok działalności niegospodarczej w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych, także działalność gospodarczą (ust. 1) pod warunkiem, że działalność ta będzie wyodrębniona pod względem finansowym i rachunkowym z działalności o charakterze niegospodarczym i nie będzie w żadnej formie finansowana ze środków pochodzących z budżetu państwa (ust. 2). Dochód z działalności gospodarczej będzie mógł służyć wyłącznie realizacji zadań NIT określonych w art. 2 ust. 2 pkt 1, 2 i 6–8.

Zgodnie z projektowanym art. 5 NIT będzie mógł tworzyć spółki prawa handlowego, a także obejmować lub nabywać akcje lub udziały w takich spółkach. Przepis ten ma na celu przede wszystkim umożliwienie NIT tworzenia spółek typu *spin-off*, bazujących na innowacyjnych technologiach wytworzonych przez NIT. Założenie odrębnej spółki do komercjalizacji wyników prac B+R może być uzasadnione w sytuacji, w której opracowana technologia posiada duży potencjał komercyjny i stwarza perspektywę zysków wyższych niż np. w przypadku udzielana licencji przedsiębiorcom. Co więcej, realizacja procesu komercjalizacji wyników prac B+R w odrębnej spółce pozwala ograniczyć ryzyko gospodarcze przedsięwzięcia dla organizacji macierzystej, które zawsze występuje w przypadku zaawansowanych projektów technologicznych.

Obok przedsiębiorców i administracji publicznej kolejnymi kluczowymi partnerami NIT będą uczelnie. W celu zacieśnienia współpracy NIT z uczelniami powinna ona przybrać charakter zinstytucjonalizowany, oparty na umowie dotyczącej przede wszystkim kwestii kształcenia kadr oraz wspólnej realizacji projektów badawczych (art. 7). Proponuje się, aby działalność NIT była skoncentrowana na ważnych z punktu widzenia polityki państwa badaniach naukowych i pracach rozwojowych oraz komercjalizacji ich wyników, z wyłączeniem możliwości prowadzenia działalności o charakterze dydaktycznym (studiów doktoranckich i podyplomowych) oraz uzyskania uprawnień do nadawania stopni naukowych. Współpraca z uczelniami w zakresie kształcenia kadr będzie zatem dotyczyła zarówno realizacji ścieżki naukowej pracowników NIT w uczelniach, jak i prowadzenia przez nich zajęć dydaktycznych ze studentami w ramach dodatkowego zatrudnienia. Ważną zachętą dla uczelni do podjęcia współpracy z NIT będzie możliwość zaliczania osiągnięć naukowych

pracowników NIT, którzy prowadzą w tej uczelni przewody doktorskie, odbywają w niej studia doktoranckie albo są w niej dodatkowo zatrudnieni, powstałych w związku z ich pracą w NIT, przy przyznawaniu kategorii naukowej podstawowym jednostkom organizacyjnym tej uczelni (albo całej uczelni w przypadku, gdy w jej strukturze nie są wyodrębnione podstawowe jednostki organizacyjne).

Organami NIT będą Prezes NIT i Rada NIT (art. 8). Zgodnie z projektowanym art. 9 ust. 1 Prezesa NIT będzie powoływał na okres 4 lat i odwoływał minister właściwy do spraw nauki. Prezes NIT będzie działał przy wsparciu Wiceprezesów NIT, których, na jego wniosek, będzie powoływał na okres 4 lat i odwoływał minister właściwy do spraw nauki (ust. 2). Proponuje się, aby liczba Wiceprezesów NIT nie mogła być większa niż 5. Ich dokładną liczbę i zakres obowiązków będzie określał statut NIT, nadany w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw nauki, przy czym projekt ustawy przewiduje wymóg, aby jeden z Wiceprezesów NIT, określany jako Wiceprezes do spraw badawczych, odpowiadał za prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych.

Przepis art. 9 ust. 5 stanowi, że wynagrodzenie Prezesa i Wiceprezesów NIT będzie ustalał minister właściwy do spraw nauki. Równocześnie proponuje się wyłączenie stosowania w tym zakresie ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2015 r. poz. 2099, z późn. zm.). Należy podkreślić, że NIT będzie organizacją zatrudniającą kilka tysięcy pracowników, z budżetem powyżej miliarda złotych, realizującą kluczowe zadania z punktu widzenia polityki Rządu RP w zakresie innowacyjności, a ww. ustawa nie daje możliwości różnicowania wynagrodzeń kadry zarządzającej w zależności od wielkości podmiotu. Prezes i Wiceprezesi NIT będą musieli dysponować kompetencjami menedżerskimi do zarządzania organizacją z rozbudowaną strukturą organizacyjną, jak również posiadać wysokie kwalifikacje z zakresu komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych. Co więcej, charakter realizowanych zadań (kontakty ze światem nauki i biznesu na najwyższym szczeblu) będzie od nich wymagać również wykazania się doświadczeniem badawczym lub biznesowym na wysokim poziomie. Przepisy ustawy powinny umożliwiać elastyczne kształtowanie wynagrodzeń Prezesa i Wiceprezesów NIT, adekwatnie do ich rozbudowanych kompetencji menedżerskich i w sposób konkurencyjny w stosunku do wynagrodzeń oferowanych na podobnych stanowiskach w podmiotach prywatnych. Dodatkowo należy również zwrócić uwagę, że ustawa z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi

podmiotami prawnymi nie przewiduje systemu premiowania skutecznych menedżerów przez powiązanie ich zarobków z wynikami działalności kierowanego podmiotu i osiągniętymi celami, co należy uznać za istotny mankament, jeżeli chodzi o funkcję motywacyjną wynagrodzeń ustalanych zgodnie z jej przepisami.

W art. 10 określono wymagania dla Prezesa i Wiceprezesów NIT. Poza wymaganiami, które zazwyczaj pojawiają się w przypadku kandydatów na stanowiska kierownicze (korzystanie z pełni prac publicznych czy niekaralność), Prezes i Wiceprezesi NIT będą musieli wykazać się znajomością języka angielskiego, również specjalistycznego w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych, oraz doświadczeniem w sektorze badawczo-rozwojowym, gospodarczym lub finansowym. Dodatkowo Prezes i Wiceprezes NIT do spraw badawczych będą musieli legitymować się co najmniej stopniem naukowym doktora.

Głównym zadaniem Prezesa NIT będzie bieżące zarządzanie NIT, w tym przygotowywanie rocznych planów działalności oraz rocznych planów finansowych, a także sprawozdawanie z ich wykonania odpowiednio Radzie NIT albo ministrowi właściwemu do spraw nauki. Niezatwierdzenie przez ministra rocznego sprawozdania finansowego albo jego nieprzedłożenie do zatwierdzenia będzie skutkowało odwołaniem Prezesa NIT. Z kolei w przypadku niezatwierdzenia przez Radę NIT rocznego planu działalności NIT albo rocznego sprawozdania z działalności NIT Przewodniczący Rady NIT będzie występował do ministra właściwego do spraw nauki z wnioskiem o odwołanie Prezesa NIT.

Odwołania Prezesa lub Wiceprezesów NIT minister właściwy do spraw nauki będzie dokonywał także w przypadku:

1) zaprzestania spełniania warunku korzystania z pełni praw publicznych lub niekaralności;
2) złożenia rezygnacji;
3) utraty zdolności do pełnienia obowiązków na skutek długotrwałej choroby trwającej co najmniej 6 miesięcy;
4) działania niezgodnego z prawem, zasadami gospodarności lub celowości.

Przy Prezesie NIT planuje się powołanie Kolegium Doradców będącego gremium o charakterze opiniodawczo-doradczym. Będzie ono złożone z dwóch grup członków. Pierwszą będą stanowili aktywni zawodowo przedstawiciele środowiska społeczno-gospodarczego (w liczbie 10), a drugą – przedstawiciele środowiska naukowego (w liczbie 5). Zgodnie z art. 14 do zadań Kolegium Doradców będzie należało proponowanie obszarów priorytetowych działalności NIT na dany rok i wyrażanie opinii we wszystkich sprawach

istotnych dla funkcjonowania NIT, w tym zwłaszcza dotyczących współpracy z głównymi partnerami NIT – przedsiębiorcami i uczelniami.

W skład drugiego z organów NIT, Rady NIT, zgodnie z art. 15 wejdą Przewodniczący oraz 4 członków, wszyscy w randze sekretarzy lub podsekretarzy stanu. Przewodniczącego Rady NIT i jej członków powoła minister właściwy do spraw gospodarki, z tym że członkowie zostaną wskazani przez ministrów właściwych do spraw informatyzacji, nauki, rozwoju regionalnego i szkolnictwa wyższego. Do zadań Rady NIT będzie należało przede wszystkim zatwierdzanie i opiniowanie dokumentów przygotowanych przez Prezesa NIT, bieżąca ocena działań podejmowanych przez NIT i formułowanie wniosków w tym zakresie dla ministra właściwego do spraw nauki oraz wytyczanie kierunków działalności NIT w kolejnych latach (art. 16).

Podstawową jednostką organizacyjną w strukturze NIT będzie instytut. W instytucie będą prowadzone wszystkie badania naukowe i prace rozwojowe, a także komercjalizowane ich wyniki. Poszczególne instytuty będą zgrupowane w ramach centrów kompetencji (art. 17 ust. 2), stosownie do obszarów prowadzonej działalności. Działalność centrów kompetencji będzie polegać na koordynacji realizacji projektów badawczych przez instytuty, w tym przez zarządzanie wykorzystaniem infrastruktury badawczej (art. 19). Zakłada się, że niektóre instytuty będą mogły działać poza centrum kompetencji (art. 17 ust. 3), jednakże przewiduje się, że będzie to dotyczyło wyłącznie przypadków o charakterze incydentalnym, gdy obszar działalności B+R instytutu nie będzie się wpisywał w obszar działalności żadnego z centrów kompetencji albo gdy będzie to uzasadnione charakterem projektów badawczych realizowanych w danym instytucie. Obsługę administracyjną, organizacyjną i finansową NIT zapewni Biuro NIT (art. 17 ust. 4). Struktura organizacyjna NIT, w tym przyporządkowanie instytutów do poszczególnych centrów kompetencji oraz struktura i szczegółowy zakres zadań Biura NIT, zostaną określone w statucie NIT.

Jedną z najważniejszych korzyści płynących z utworzenia NIT będzie możliwość łatwiejszego realizowania interdyscyplinarnych projektów badawczych. Przepis art. 20 przewiduje, że do ich realizacji Prezes NIT będzie mógł powoływać zespoły badawcze złożone z pracowników NIT prowadzących badania naukowe lub prace rozwojowe w różnych obszarach, w ramach różnych instytutów lub centrów kompetencji.

Zatrudnienie w NIT na wolne stanowiska pracy będzie odbywało się w sposób otwarty i konkurencyjny (art. 22). Liczne kanały dystrybucji informacji na temat wolnych stanowisk

pracy (strona internetowa NIT, strona internetowa ministra właściwego do spraw nauki, europejski portalu dla mobilnych naukowców) będą sprzyjać pozyskiwaniu najlepszych kandydatów do pracy w NIT. Z przeprowadzonego naboru na wolne stanowiska pracy w NIT będą sporządzane protokoły, a informacje o wynikach naborów będą udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej NIT (art. 23 i 24).

Projekt ustawy zawiera również przepisy, które mają na celu ograniczanie możliwości wystąpienia konfliktu interesów w NIT. Regulacje te dotyczą wyłączenia możliwości:

1) obejmowania lub nabywania akcji lub udziałów spółek, w których NIT ma akcje lub udziały, a także świadczenia usług lub pracy na rzecz tych spółek przez osoby na stanowiskach kierowniczych w NIT (Prezes, Wiceprezesi, dyrektorzy instytutów i Biura NIT, koordynatorzy centrów kompetencji oraz główny księgowy) – art. 21;
2) pozostawania w bezpośredniej podległości służbowej przez małżonków oraz osoby spokrewnione lub spowinowacone – art. 26;
3) podejmowania dodatkowego zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej przez pracowników NIT bez uzyskania zgody przełożonych – art. 27.

Zgodnie z art. 28 warunki wynagradzania pracowników NIT, będą określone w zakładowym regulaminie wynagradzania ustalonym przez Prezesa NIT albo w zakładowym układzie zbiorowym pracy.

Kolejne przepisy (art. 29–31) określają ramy gospodarki finansowej NIT prowadzonej na podstawie rocznego planu finansowego, o którym mowa w przepisach o finansach publicznych, ustalanego na okres roku obrotowego. Rokiem obrotowym będzie rok kalendarzowy. Projekty rocznego planu finansowego i planu w układzie zadaniowym na dany rok budżetowy oraz kolejne 2 lata Prezes NIT, w trybie określonym dla prac nad projektem ustawy budżetowej, po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady NIT, będzie przekazywał do zatwierdzenia ministrowi właściwemu do spraw nauki.

Przepis art. 30 określa katalog przychodów NIT. Podstawą funkcjonowania NIT będzie dotacja podmiotowa na dofinansowanie działalności bieżącej związanej z realizacją jego zadań. Dodatkowo NIT będzie mógł otrzymywać dotacje celowe na prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych oraz finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji. Zakłada się, że część budżetu NIT będzie także pochodzić ze środków, które NIT uzyska dzięki finansowaniu konkursowemu (granty krajowe i międzynarodowe) lub pozyska z działalności komercyjnej.

Nadzór nad działalnością NIT pod względem legalności, celowości i gospodarności będzie sprawował minister właściwy do spraw nauki. Poza działaniami nadzorczymi wskazanymi w art. 34 ust. 2, będzie on również wyrażał zgodę na dokonywanie czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów o rachunkowości, w przypadku gdy wartość rynkowa przedmiotu rozporządzenia przekroczy kwotę 5 000 000 zł (art. 33). Określenie tej kwoty na stosunkowo wysokim poziomie przyczyni się z jednej strony do sprawności i elastyczności działań Prezesa NIT w procesie zarządzania majątkiem, a z drugiej będzie nadal gwarantowało skuteczny nadzór ministra właściwego do spraw nauki nad najważniejszymi czynnościami prawnymi dokonywanymi w NIT.

NIT nie będzie posiadał statusu jednostki naukowej, w związku z czym nie będzie podlegał kompleksowej ocenie działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej, o której mowa w art. 41 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2016 r. poz. 2045, z późn. zm.). Proponuje się, aby w zamian podlegał ocenie dokonywanej przez ministra właściwego do spraw nauki w formie ewaluacji, która pozwoli ocenić wpływ działalności NIT na rozwój nauki, innowacyjności i gospodarki. Aby zapewnić właściwy poziom oceny NIT, do przeprowadzenia ewaluacji jego działalności minister właściwy do spraw nauki będzie powoływał ekspertów spośród przedstawicieli środowisk naukowych i gospodarczych, w tym ekspertów zagranicznych (art. 35).

Znaczna część zmian w przepisach obowiązujących ma na celu przyznanie NIT analogicznych uprawnień, jakie przysługują obecnie instytutom badawczym. Jest to związane z pewnego rodzaju kontynuacją ich dotychczasowej działalności, jednakże w zmienionej formie prawnej. Dotyczy to głównie zwolnień z niektórych podatków, tj.:

1) podatku rolnego (art. 36);
2) podatku od nieruchomości (art. 37);
3) podatku leśnego (art. 41).

NIT będzie zwolniony także, na mocy art. 32, z opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub gminy, z wyjątkiem części tych gruntów wykorzystywanej wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej. W przypadku użytkowania wieczystego gruntów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa będzie natomiast ponosił, podobnie jak obecnie ma to miejsce w przypadku

instytutów badawczych i Polskiej Akademii Nauk, niższe od innych podmiotów, nieobjętych ulgą opłaty roczne równe cenie 20 kg żyta z hektara przeliczeniowego.

Kolejna grupa zmian wiąże się z profilem działalności i zadaniami NIT i dotyczy nowelizacji:

1) ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1888, z późn. zm.) – art. 39;
2) ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2016 r. poz. 359, z późn. zm.) – art. 40;
3) ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o kompatybilności elektromagnetycznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1258, z późn. zm.) – art. 44;
4) ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 43, z późn. zm.) – art. 45.

W zakresie ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych proponuje się dwie zmiany. Pierwsza polega na rozszerzeniu definicji „podmiotu komercjalizującego” o NIT i tworzone przez niego spółki prawa handlowego. Druga natomiast dotyczy objęcia zwolnieniem z podatku dochodowego od osób prawnych dochodów NIT uzyskanych z tytułu prowadzenia działalności polegającej na wytwarzaniu wyrobów przemysłu elektronicznego. W obecnym stanie prawnym zwolnienie to dotyczy wyłącznie dochodów jednostek naukowych, w tym instytutów badawczych. Propozycja rozszerzenia zwolnienia na NIT wynika z faktu, iż w znacznej mierze będzie on wykonywał podobne zadania do zadań wykonywanych obecnie przez instytuty badawcze, m. in. będzie się zajmował produkcją unikalnej aparatury badawczej na potrzeby przemysłu i krajowych lub zagranicznych dużych infrastruktur badawczych oraz opracowywaniem prototypów nowych rozwiązań technologicznych.

Z kolei w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości proponuje się rozszerzenie jednego z zadań tej agencji, polegającego na wspieraniu działalności instytucji otoczenia przedsiębiorstw działających na rzecz wzrostu innowacyjności przedsiębiorstw i gospodarki, o wskazanie, iż jedną z takich instytucji będzie NIT.

Zmiana wprowadzana w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o kompatybilności elektromagnetycznej dotyczy wyłączenia spod przepisów tej ustawy specjalnie skonstruowanych zestawów do przeprowadzania badań, przeznaczonych wyłącznie do użytku

w tym celu w NIT. Obecnie wyłączenie w tym zakresie dotyczy tylko aparatury wykorzystywanej w instytutach badawczych. Ze względu na podobieństwo badań, które będą prowadzone w NIT, do badań prowadzonych w instytutach badawczych istnieje *ratio legis* przemawiające za rozszerzeniem wyłączenia spod przepisów ww. ustawy.

W ustawie z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym proponuje się natomiast, aby badania lub analizy wyrobów akcyzowych albo samochodów osobowych mogły być wykonywane również przez NIT. Biorąc pod uwagę, iż wejdzie on w posiadanie infrastruktury badawczej instytutów badawczych, które zostaną do niego włączone, należy zakładać, że będzie dysponował niezbędnym wyposażeniem do prowadzenia tego rodzaju badań lub analiz. Działalność ta będzie się też wpisywała w zadania NIT określone w art. 2 ust. 2.

Jak zostało wspomniane powyżej, ustawa przewiduje stworzenie warunków do silnej współpracy NIT z uczelniami w oparciu o ramowe umowy. W tym celu, oprócz wspomnianej już możliwości zaliczania osiągnięć naukowych pracowników NIT, którzy prowadzą w tej uczelni przewody doktorskie, odbywają w niej studia doktoranckie albo są w niej dodatkowo zatrudnieni, powstałych w związku z ich pracą w NIT, przy przyznawaniu kategorii naukowej podstawowym jednostkom organizacyjnym tej uczelni (albo samej uczelni, gdy nie posiada ona takich jednostek), została przewidziana kolejna zachęta dla uczelni do podejmowania tego rodzaju współpracy i wykorzystywania wiedzy oraz doświadczenia pracowników NIT, zarówno w działalności dydaktycznej, jak i naukowej. Została ona uregulowana na gruncie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.) i dotyczy tzw. minimum kadrowego. Zgodnie z propozycją nowego brzmienia art. 9a ust. 2 ww. ustawy podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym będzie mogła zaliczyć do minimum kadrowego, w miejsce nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego (tzw. samodzielnego nauczyciela akademickiego) m. in. dwóch pracowników NIT posiadających stopień naukowy doktora w dyscyplinie naukowej w ramach dziedziny naukowej, do której należy kierunek studiów, bądź też jednego takiego pracownika NIT i jedną osobę posiadającą stopień naukowy doktora i znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów. Dodatkowo w przepisie wprowadzono zmianę polegającą na wyłączeniu spod regulacji studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Wynika to

z faktu, iż na studiach tych wymogiem dla zachowania minimum kadrowego jest zatrudnienie jednego samodzielnego nauczyciela akademickiego i pięciu doktorów. Z kolei art. 9a ust. 4 wymaga, aby liczba osób wchodzących w miejsce samodzielnego nauczyciela akademickiego nie przekraczała 50% liczby samodzielnych nauczycieli akademickich dla danego poziomu i profilu kształcenia. Na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie jest zatem możliwe zastąpienie jedynego samodzielnego nauczyciela akademickiego osobami o niższych kwalifikacjach naukowych. W konsekwencji konieczna stała się także zmiana ust. 3 w art. 9a, który obecnie odsyła do określenia podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni zgodnie z ust. 2 (tu jednak przepis powinien być szerszy i obejmować także studia pierwszego stopnia).

Zmiany wprowadzane w art. 43 do ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1721, z późn. zm.) dotyczą:

1) objęcia przepisami tej ustawy Prezesa i Wiceprezesów NIT jako osób pełniących funkcje publiczne;
2) wskazania, iż ww. osoby będą obowiązane składać oświadczenia lustracyjne do ministra właściwego do spraw nauki.

W art. 46 zostały wprowadzone zmiany do ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 371, z późn. zm.). Zmiany te dotyczą dodania kolejnej możliwości przekształceń instytutów badawczych polegającej na ich włączaniu do NIT.

Zmiana proponowana do ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2016 r. poz. 572, z późn. zm.) polega na dodaniu do katalogu zadań Akademii zadania polegającego na współpracy z NIT przy opracowywaniu prototypów nowych rozwiązań technologicznych na podstawie projektów badawczych realizowanych w jednostkach naukowych Akademii. Jest to odpowiednik zadania NIT, o którym mowa w art. 2 ust. 2 pkt 6 projektowanej ustawy.

Ostatnią zmienianą ustawą jest ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki. Zmiany proponowane do tej ustawy dotyczą:

1) wyłączenia możliwości przyznawania NIT środków finansowych na naukę na realizację zadań, o których mowa w art. 5 pkt 4 i 6–11a, przez zmianę:

a) definicji „jednostki naukowej”; biorąc pod uwagę, że NIT będzie prowadził w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe, mógłby zostać potraktowany jako inna jednostka organizacyjna niewymieniona w art. 2 pkt 9 lit. a–e; aby zapobiec takiej interpretacji, proponuje się jego wyłączenie w art. 2 pkt 9 lit. f,

b) art. 9 pkt 5; przepis ten przewiduje przyznawanie innym jednostkom organizacyjnym posiadającym osobowość prawną, niebędącym jednostkami naukowymi środków finansowych na: inwestycje w zakresie dużej i strategicznej infrastruktury badawczej oraz inwestycje budowlane służące badaniom naukowym i pracom rozwojowym, współpracę naukową z zagranicą, zadania współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej albo z niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiej Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) oraz programy i przedsięwzięcia ustanawiane przez ministra właściwego do spraw nauki; warunek posiadania osobowości prawnej i brak przymiotu jednostki naukowej będzie spełniał NIT, zatem konieczne jest jego wyraźne wyłączenie w ww. przepisie;

2) rozszerzenia definicji „konsorcjum naukowego” o grupę jednostek złożoną z co najmniej jednego przedsiębiorcy i NIT; zmiana ma na celu umożliwienie wnioskowania o środki finansowe przyznawane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (dalej jako „NCBR”) konsorcjum, w ramach którego przedsiębiorca będzie współpracował z NIT;

3) wprowadzenia nowego strumienia przeznaczenia środków finansowych na naukę, obejmującego badania naukowe i prace rozwojowe szczególnie ważne dla realizacji polityki gospodarczej, naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa prowadzone przez NIT;

4) rozszerzenia o środki przekazywane w formie dotacji celowej dla NIT katalogu środków finansowych na naukę, od sumy których są ustalane limity środków przekazywanych przez ministra właściwego do spraw nauki NCBR oraz Narodowemu Centrum Nauki (dalej jako „NCN”);

5) wskazania rodzajów dotacji, które minister właściwy do spraw nauki będzie przekazywał NIT (odpowiednikiem tego przepisu jest art. 30 ust. 1 dotyczący przychodów NIT);

6) pozbawienia od dnia 1 stycznia 2021 r. instytutów badawczych nieuczestniczących w systemie ochrony zdrowia środków na finansowanie działalności statutowej; zgodnie z art. 65 proces ten będzie odbywał się stopniowo, poczynając od 2018 r., kiedy to wysokość dotacji na utrzymanie potencjału badawczego oraz na działalność polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz wykonywaniu zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym, ustalona zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 19 ust. 7 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, zostanie zmniejszona o 25%, a w kolejnych latach – o 50% i 75%; zaoszczędzone w ten sposób środki zostaną przeznaczone na finansowanie NIT, co pozwoli silniej ukierunkować ten strumień środków budżetowych na realizację priorytetowych wyzwań technologicznych państwa określonych w SOR;
7) nałożenia na NIT obowiązku przeprowadzania, nie rzadziej niż raz na 4 lata, zewnętrznego audytu i określenia konsekwencji jego nieprzeprowadzenia;
8) rozszerzenia katalogu zadań Komitetu Polityki Naukowej o merytoryczną ocenę sprawozdań z działalności NIT; biorąc pod uwagę, że sprawozdania te będą zatwierdzane przez ministra właściwego do spraw nauki, wydaje się zasadnym, aby Komitet Polityki Naukowej, będący jego organem opiniodawczo-doradczym w sprawach polityki naukowej, służył mu pomocą w ocenie tych dokumentów przed ich zatwierdzeniem, podobnie jak ma to miejsce w przypadku NCN i NCBR; w konsekwencji tej zmiany, aby zapobiec ewentualnemu konfliktowi interesów, proponuje się również przepis dotyczący zakazu łączenia członkostwa w Komitecie z członkostwem w organach NIT.

Projekt zawiera liczne przepisy przejściowe (związane z pozbawieniem instytutów badawczych włączanych do NIT statusu instytutu badawczego i jednostki naukowej oraz osobowości prawnej) i dostosowujące (związane z zamknięciem dotychczasowej działalności instytutów badawczych włączanych do NIT oraz rozpoczęciem działalności przez NIT).

Przepis art. 49 określa listę instytutów badawczych, które z dniem 1 stycznia 2018 r. zostaną włączone do NIT z mocy ustawy. Lista ta obejmuje instytuty badawcze nadzorowane przez ministra właściwego do spraw gospodarki, gdyż ocenia się, że przynajmniej w początkowym okresie działalności NIT te właśnie instytuty ze względu na zakres prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych będą posiadały największy potencjał do

realizacji celów NIT. Nie wyklucza to natomiast późniejszego włączania do NIT innych instytutów badawczych, na podstawie omówionych wcześniej przepisów wprowadzonych do ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (art. 46).

Konsekwencją utraty osobowości prawnej i statusu instytutu badawczego, a także jednostki naukowej będzie konieczność:

1) wykreślenia instytutów badawczych włączonych do NIT z Krajowego Rejestru Sądowego;
2) oznaczenia w Systemie Informacji o Nauce (prowadzonym przez ministra właściwego do spraw nauki i zawierającym dane o działalności badawczo-rozwojowej jednostek naukowych i jej efektach) instytutów badawczych włączonych do NIT jako zlikwidowanych.

NIT przejmie pracowników, mienie, a także należności i zobowiązania włączonych do niego instytutów badawczych (art. 51). Do pracowników instytutów badawczych włączonych do NIT będzie miał zastosowanie art. 23^1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, z późn. zm.). Dodatkowo na instytuty badawcze włączane do NIT zostanie nałożony obowiązek zabezpieczenia do dnia 31 grudnia 2017 r. wszystkich zobowiązań wobec dotychczasowych pracowników (art. 52 ust. 2). Pracownicy ci po przejściu do NIT będą mogli wykorzystać zgodnie z dotychczasowymi przepisami urlopy wypoczynkowe, do których nabyli prawo przed dniem wejścia w życie ustawy. Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych pracownicy instytutów badawczych mogą wykonywać dodatkowe zatrudnienie na podstawie stosunku pracy lub prowadzić działalność gospodarczą wyłącznie po uzyskaniu na to zgody dyrektora instytutu. Część pracowników instytutów badawczych, które zostaną włączone do NIT, wykonuje dodatkowe zatrudnienie w uczelniach. Aby zatem nie dezorganizować roku akademickiego, w art. 52 ust. 4 proponuje się utrzymanie ważności udzielonych zgód do dnia 30 września 2018 r., o ile nie zostały udzielone na okres krótszy. Po upływie tego terminu ewentualne zgody na dalsze zatrudnienie będą udzielane zgodnie z art. 27 projektowanej ustawy. Równocześnie proponuje się zachować ważność zgód udzielonych na wykonywanie dodatkowego zatrudnienia w instytutach badawczych włączanych do NIT nauczycielom akademickim zgodnie z art. 129 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz pracownikom naukowym jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk zgodnie z art. 94 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk.

W związku z utratą statusu instytutów badawczych, a przez to także statusu jednostek naukowych, przez instytuty wchodzące w skład NIT zajdzie konieczność umorzenia, bądź też zakończenia w inny sposób szeregu postępowań toczących się w tych instytutach albo dotyczących tych instytutów, ale toczących się przed innymi organami, w dniu wejścia w życie ustawy. Umorzone z mocy prawa zostaną w związku z tym postępowania:

1) prowadzone przed komisjami dyscyplinarnymi orzekającymi w sprawach dyscyplinarnych pracowników naukowych lub badawczo-technicznych włączanych do NIT instytutów badawczych w pierwszej instancji; równocześnie komisje te zostaną rozwiązane (art. 53);
2) w sprawie przyznania kategorii naukowej instytutom badawczym włączanym do NIT (art. 61);
3) w sprawie przyznania instytutom badawczym włączanym do NIT środków finansowych na naukę na podstawie przepisów:
   a) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki,
   b) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 900, z późn. zm.),
   c) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. z 2016 r. poz. 1071);
4) w sprawach, o których mowa w art. 35a ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, dotyczące uchwał rad naukowych instytutów badawczych włączanych do NIT (art. 66).

Zakończone z dniem wejścia w życie ustawy zostaną natomiast wszczęte i niezakończone do tego dnia:

1) konkursy na pracowników naukowych instytutów badawczych włączanych do NIT (art. 54);
2) kontrole instytutów badawczych włączanych do NIT (art. 63).

Przed włączeniem instytutów badawczych do NIT niezbędne będzie dokonanie oceny ich stanu majątkowego i organizacyjno-prawnego. Przepis art. 55 przewiduje, że w tym celu minister właściwy do spraw gospodarki, nie później niż do dnia 31 października 2017 r., powoła komisję złożoną z dwóch przedstawicieli tego ministra, przedstawiciela ministra właściwego do spraw nauki oraz dyrektora włączanego instytutu badawczego. Komisję taką minister właściwy do spraw gospodarki będzie mógł powołać odrębnie dla każdego włączanego do NIT instytutu badawczego, dla niektórych z nich albo nawet dla wszystkich

jako wspólną komisję. Komisje do dnia 31 grudnia 2017 r. przedłożą ministrowi właściwemu do spraw gospodarki informacje na temat stanu majątkowego instytutów badawczych włączanych do NIT.

Przepis art. 56 stanowi, że określenie mienia instytutów badawczych włączanych do NIT nastąpi na podstawie spisów z natury, a wykaz przysługujących im mienia oraz zobowiązań i należności zostanie sporządzony w formie protokołów zdawczo-odbiorczych.

Natomiast zgodnie z art. 57 do dnia 31 grudnia 2017 r. instytuty włączane do NIT będą obowiązane zabezpieczyć wszystkich wierzycieli, z wyłączeniem zobowiązań wynikających z przyznania środków finansowych na naukę przez ministra właściwego do spraw nauki, dyrektora NCBR oraz dyrektora NCN. NIT będzie mógł wykorzystać środki finansowe na naukę przekazane przed dniem wejścia w życie ustawy instytutom badawczym włączanym do NIT i niewykorzystane do tego dnia na finansowanie działalności statutowej oraz współpracy naukowej z zagranicą. Niewykorzystane środki finansowe przeznaczone na działalność statutową będą mogły być wykorzystane wyłącznie na zadania związane z realizacją projektów badawczych i komercjalizacją wyników badań naukowych i prac rozwojowych (ust. 3), co odpowiada celowi wydatkowania środków z dotacji statutowej. Raporty roczne z wykorzystania środków finansowych na naukę za rok 2017 do ministra właściwego do spraw nauki złoży Prezes NIT jako jednostki przejmującej zobowiązania włączonych instytutów badawczych (ust. 4).

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.) instytuty badawcze włączane do NIT i kończące tym samym swoją działalność w dotychczasowej formie prawnej powinny sporządzić sprawozdania finansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. Ponieważ od dnia 1 stycznia 2018 r., gdy obowiązek ten powstanie, włączone do NIT instytuty badawcze nie będą już istniały jako odrębne jednostki, a co za tym idzie, nie będzie już kierowników tych jednostek, proponuje się, aby Prezes NIT wyznaczył pracowników NIT odpowiedzialnych za sporządzenie tych sprawozdań finansowych. Będą to mogli być, np. dotychczasowi dyrektorzy włączonych do NIT instytutów badawczych. Osoby te będą musiały sporządzić i przedłożyć Prezesowi NIT sprawozdania finansowe włączonych do NIT instytutów badawczych w terminie do dnia 31 marca 2018 r. Termin ten wynika z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Sprawozdania te nie będą podlegały badaniu przez biegłego rewidenta, gdyż zgodnie z art. 64 ust. 1 tej ustawy obowiązek ten nie dotyczy jednostek, które nie

kontynuują działalności po dniu bilansowym. Prezes NIT przekaże je zatem niezwłocznie do zatwierdzenia ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, który przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy sprawował nadzór nad instytutami badawczymi, które weszły w skład NIT.

Kolejne przepisy regulują kwestie następstw utraty przez instytuty badawcze wchodzące w skład NIT:

1) prawa do prowadzenia studiów doktoranckich;
2) uprawnień do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego;
3) statusu organu właściwego w sprawach uznawania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodów regulowanych oraz do podejmowania lub wykonywania działalności regulowanych.

Zgodnie z art. 59 doktoranci instytutów badawczych, które wejdą w skład NIT, tj. Instytutu Elektrotechniki w Warszawie i Instytutu Technologii Elektronowej w Warszawie, będą mogli stać się doktorantami właściwych ze względu na tematykę prowadzonych przez nich badań naukowych podstawowych jednostek organizacyjnych Politechniki Warszawskiej oraz Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego, czyli uczelni zlokalizowanych w tym samym mieście, co pozwoli ograniczyć niedogodności związane z koniecznością zmiany jednostki, w której jest przygotowywana dysertacja. Możliwość taka zostanie im zapewniona w drodze porozumienia dyrektorów instytutów badawczych z dziekanami uprawnionych jednostek organizacyjnych ww. uczelni. Doktoranci, którzy nie zdecydują się skorzystać z tej możliwości, będą mogli we własnym zakresie postarać się o przeniesienie na studia doktoranckie prowadzone w jednostkach organizacyjnych innych uczelni albo jednostkach naukowych Polskiej Akademii Nauk. W przypadku przeniesienia na studia doktoranckie w jednostkach organizacyjnych uczelni (jednej z ww. bądź też innej) doktoranci włączonych do NIT instytutów badawczych będą zwolnieni z nałożonego wyłącznie na doktorantów w uczelniach obowiązku uzupełniania praktyk zawodowych w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych lub uczestniczenia w ich prowadzeniu za lata studiów doktoranckich, które zostały im zaliczone w instytucie badawczym. Obowiązek uzupełnienia tych praktyk w wymiarze od 10 do 90 godzin rocznie za okres kilku lat odbytych studiów doktoranckich mógłby się okazać dla tych doktorantów zbyt obciążający. Nie dotyczy to natomiast ewentualnego obowiązku uzupełnienia innych zajęć objętych programem studiów doktoranckich prowadzonych w jednostce organizacyjnej uczelni.

W przypadku niezakończonych przewodów doktorskich oraz postępowań habilitacyjnych, prowadzonych w instytutach badawczych włączonych do NIT proponuje się zastosować mechanizm analogiczny jak w przypadku zawieszenia uprawnień do nadawania stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki, określony w art. 8 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2016 r. poz. 882, z późn. zm.). Zgodnie z art. 60 ust. 2 projektowanej ustawy jednostki organizacyjne, w których zainteresowane osoby będą mogły kontynuować przewody doktorskie, zostaną wskazane przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów. Z kolei postępowania habilitacyjne wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy będą kontynuowane przed tą samą komisją habilitacyjną, natomiast stopień naukowy doktora habilitowanego zostanie nadany przez jednostkę wskazaną przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów.

Biorąc pod uwagę, że minister właściwy do spraw gospodarki, zgodnie z art. 4a ust. 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 543, z późn. zm.), upoważnił trzy nadzorowane przez siebie instytuty badawcze (Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego w Warszawie, Instytut Przemysłu Organicznego w Warszawie i Instytut Mechaniki Precyzyjnej w Warszawie) do uznawania kwalifikacji zawodowych do wykonywania niektórych zawodów regulowanych oraz do podejmowania lub wykonywania niektórych działalności regulowanych, upoważnienie to wygaśnie z dniem wejścia tych instytutów w skład NIT. Proponuje się zatem, aby wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy postępowania w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania tych zawodów lub działalności regulowanych, prowadzone przez ww. instytuty badawcze, toczyły się przed ministrem właściwym do spraw gospodarki. Warto wspomnieć, że instytuty badawcze, które obejmie ten przepis, w 2015 r. wydały łącznie zaledwie 22 decyzje administracyjne w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodów regulowanych oraz do podejmowania lub wykonywania działalności regulowanych, zatem skala tych postępowań jest niewielka. Niezależnie jednak od powyższego, minister właściwy do spraw gospodarki będzie mógł upoważnić w tym zakresie inny podmiot podległy mu albo przez niego nadzorowany.

Ostatnie przepisy ustawy regulują kwestie związane z rozpoczęciem funkcjonowania NIT w 2018 r. Projekt przewiduje, że Prezes NIT zostanie powołany z dniem wejścia w życie ustawy, Wiceprezesi NIT – w terminie 30 dni, członkowie Kolegium Doradców – w terminie 3 miesięcy, natomiast członkowie Rady NIT – w terminie 10 dni od dnia jej wejścia w życie.

Tak krótkie terminy mają na celu jak najszybsze rozpoczęcie działalności przez NIT. Powołanie organów jest niezbędne do opracowania planu działalności NIT na rok 2018. Przewiduje się, że jego opracowanie nastąpi w terminie dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Biorąc pod uwagę, że rozpoczęcie działalności NIT nastąpi z dniem 1 stycznia 2018 r., konieczne jest sporządzenie pierwszego planu finansowego NIT przez ministra właściwego do spraw nauki (art. 68).

Planuje się, aby wejście w życie ustawy nastąpiło z dniem 1 stycznia 2018 r. Część przepisów, związanych z zakończeniem działalności instytutów badawczych włączanych do NIT, będzie jednak musiała wejść w życie wcześniej, tj. z dniem 1 października 2017 r. Z kolei część zmian powinna wejść w życie później. Dotyczy to:

1) zmiany zawartej w art. 42 (nowe brzmienie art. 9a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym), dla której planowany termin wejścia w życie określono na dzień 1 października 2018 r., gdyż wówczas upłynie okres na dostosowanie się podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni, prowadzących studia na profilu praktycznym do zmienionych wymagań w zakresie minimum kadrowego zawartych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. poz. 1596); niezależnie od powyższego pracownicy NIT już przed rozpoczęciem roku akademickiego w uczelniach będą mogli składać oświadczenia o ich zaliczeniu do minimum kadrowego;
2) zmian zawartych w art. 48 pkt 5 lit. a i b, pkt 6 i 7 (do ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki w zakresie pozbawienia instytutów badawczych nieuczestniczących w systemie ochrony zdrowia środków finansowych na działalność statutową przekazywanych przez ministra właściwego do spraw nauki), dla których planowany termin wejścia w życie określono na dzień 1 stycznia 2021 r., gdyż wówczas ma się zakończyć proces stopniowego pozbawiania instytutów badawczych tych środków, zapoczątkowany zgodnie z art. 65 w roku 2018.

Projekt ustawy będzie miał pozytywny wpływ na działalność mikro-, średnich i małych przedsiębiorców. Dzięki powstaniu NIT przedsiębiorcy zyskają łatwiejszy dostęp do wyników badań naukowych i prac rozwojowych, gdyż w miejsce kilkudziesięciu odrębnych instytutów badawczych powstanie jedna instytucja z działem odpowiadającym za współpracę z przedsiębiorcami. W szczególny sposób będzie to korzystne dla mikro-, małych i średnich

przedsiębiorców, dla których poszukiwanie partnerów po stronie jednostek naukowych było utrudnione ze względu na ograniczone zasoby, jakimi dysponują.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	531445.1109896.968743
Nazwa dokumentu	Narodowy Instytut Technologiczny projekt.pdf
Tytuł dokumentu	Narodowy Instytut Technologiczny projekt
Sygnatura dokumentu	DLP.ZLN.1201.5.2017
Data dokumentu	2017-04-14
Skrót dokumentu	DD065197C3D8762443D74214DC117B43C5CE7F37
Wersja dokumentu	1.1
Data podpisu	2017-04-14 08:42:15
Podpisane przez	Szymon Sala Zastępca Dyrektora, tel. 536

EZD 3.20.3.3585.178

Data wydruku: 2017-04-14
Autor wydruku: Wicik Marta (Inspektor, tel. 618)